

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 15 maj justerades.

§ 2 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2017/18:549

Till riksdagen

Interpellation 2017/18:549 Folkens situation i Mellanöstern

av Amineh Kakabaveh (V)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 8 juni 2018.

Skälet till dröjsmålet är resor.

Stockholm den 23 maj 2018

Utrikesdepartementet

Margot Wallström (S)

Enligt uppdrag

Håkan Åkesson

Expeditionschef

Interpellation 2017/18:555

Till riksdagen

Interpellation 2017/18:555 Systembolaget och småskaliga producenter

av Maria Malmer Stenergard (M)

Interpellationen 2017/18:555 *Systembolaget och småskaliga producenter* av Maria Malmer Stenergard (M) besvaras onsdagen den 27 juni 2018.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 22 maj 2018

Socialdepartementet

Annika Strandhäll (S)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

Prot. 2017/18:126
5 juni

Interpellation 2017/18:557

Till riksdagen

Interpellation 2017/18:557 Akutsjukvård i landsorten
av Lotta Finstorp (M)

Interpellationen 2017/18:557 *Akutsjukvård i landsorten* av Lotta Finstorp (M) besvaras onsdagen den 27 juni 2018.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 23 maj 2018

Socialdepartementet

Annika Strandhäll (S)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

Interpellation 2017/18:558

Till riksdagen

Interpellation 2017/18:558 Gynnande av biogas
av Jens Holm (V)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 25 juni 2018. Statsrådet har inte möjlighet att besvara interpellationen inom anvisad tid på grund av redan inbokade engagemang.

Stockholm den 30 maj 2018

Miljö- och energidepartementet

Ibrahim Baylan (S)

Enligt uppdrag

Lena Ingvarsson

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2017/18:566

Till riksdagen

Interpellation 2017/18:566 Vaccination mot HPV
av Jenny Petersson (M)

Interpellationen 2017/18:566 *Vaccination mot HPV* av Jenny Petersson (M) besvaras onsdagen den 27 juni 2018.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 29 maj 2018

Socialdepartementet

Annika Strandhäll (S)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

Följande dokument hänvisades till utskott:

Proposition

2017/18:266 till civilutskottet

Kammaren biföll talmannens förslag att behandlingen av ovanstående proposition skulle få uppskjutas till nästa valperiod.

§ 4 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Kulturutskottets betänkande

2017/18:KrU8 En omreglerad spelmarknad

Skatteutskottets betänkande

2017/18:SkU23 Skriftväxling till skatteavtalet mellan Sverige och Schweiz

Civilutskottets betänkanden

2017/18:CU15 Ett ökat skadeståndsansvar och skärpta försäkringskrav för reaktorinnehavare

2017/18:CU27 Reduktion av avgift för lov, förhandsbesked och anmälan

Utrikesutskottets betänkande

2017/18:UU20 Strategisk exportkontroll 2017 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden

§ 5 En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder

En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder

Näringsutskottets betänkande 2017/18:NU19

En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder (prop. 2017/18:179) föredrogs.

Anf. 1 MATTIAS JONSSON (S):

Fru talman! Jag växte upp i en mindre kommun på västkusten, Lysekil. Med all sin charm, närheten till havet och en fantastisk natur har kommunen egentligen alla möjligheter och förutsättningar. Det BB på Lysekils lasarett som jag föddes på finns dock sedan lång tid tillbaka inte kvar. Kommunen dras med stora ekonomiska svårigheter och har gjort det under lång tid. Många unga flyttar för att få jobb, och infrastrukturen behöver byggas ut. Turismen under sommaren är viktig men skapar också utmaningar.

Mitt första politiska uppdrag fick jag på 90-talet i samma kommun. Ganska snabbt fattade vi beslut om att riva en del lägenheter i allmännyttan för att på så sätt få statsstöd. Lysekil är inte unikt i det avseendet. Det finns många liknande exempel, och många andra glesare kommuner har ännu större utmaningar än den kommun jag växte upp i.

Jag hade önskat att vi redan då tagit landsbygdens situation på större allvar och insett vilken utveckling som var på väg att ske och vad politiken redan då borde ha prioriterat.

När statsminister Stefan Löfven i regeringsförklaringen efter valvinsten lade fast inriktningen att vi ska ha en politik för Sveriges landsbygder skapades direkt framtidstro. Man kan verkligen heller inte på något sätt anklaga regeringen för saktfärdighet när mandatperioden summeras så här långt.

Vi kan ta några exempel: matmiljardssatsningen på genomförande av livsmedelsstrategin, ökade satsningar på hållbart skogsbruk, utökade lånemöjligheter för företag, en mångmiljonsatsning för att stärka landsbygds-kommunernas företagsklimat, främjande av besöksnäringen, en satsning på gröna jobb om drygt 900 miljoner kronor och en omlokalisering av myndigheter som har påbörjats och ska fortsätta. Vi har beslutat om Klimatklivet med 4 miljarder som det finns möjlighet för lokala företag och kommuner att ansöka om för en förändring i den viktiga klimatfrågan. Klimatklivet försvinner dock om Moderaterna får styra med sin budget.

Fru talman! Det behövs ett samlat grepp för att säkra och stärka lokal statlig service. Det fungerar inte att varje myndighet ska ha egna lokala kontor runt om i hela landet. Därför har vi skapat en samlad organisation med fokus på statlig lokal service och närvaro. Redan i dag kan vi se att sex nya servicekontor har öppnats. Det kommer att göra skillnad, för statlig närvaro är en viktig förutsättning för ett sammanhållet Sverige.

Fru talman! Arbetslösheten sjunker i Sverige. Vi har nu den högsta sysselsättning som någonsin har uppmätts i EU. Det har aldrig byggts så många bostäder sedan miljonprogrammets dagar. Men förutsättningarna skiljer sig stort beroende på var i landet man tittar. Jag som i dag bor i Göteborg ser tydlig skillnad mellan stad och land, samtidigt som storstäderna är beroende av landsbygden och landsbygden är beroende av storstädernas tillväxt och utveckling. Det ena får faktiskt inte ta ut det andra.

Fru talman! I juni 2015 tillsatte regeringen en parlamentarisk landsbygdskommitté med uppgift att ta fram förslag till inriktning och utformning av en sammanhållen politik för en långsiktigt hållbar utveckling för Sveriges landsbygder. I dag skriver vi historia. Det är dagen då vi debatterar en ny inriktning för Sveriges landsbygder, vilken tar hela Sveriges utmaningar på allvar. Senare i veckan, på torsdag, ska vi besluta om detta i bred enighet. En livskraftig landsbygd med lika möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet. Regeringen presenterar också tre delmål som inkluderar tre dimensioner av hållbar utveckling som ligger i linje med Agenda 2030.

I det här betänkandet redogör man för den långsiktiga inriktningen för landsbygdspolitiken genom att både identifiera ett antal områden som särskilt angelägna för en långsiktigt hållbar utveckling för Sveriges landsbygder och förtydliga hur politiken bör styras och organiseras för att nå detta. Det stämmer väl överens med de mål som vi som ingick i Landsbygds-kommittén satte upp och beslutade om.

Riktningen på regeringens landsbygdspolitik ska innebära ett tydligt fokus på att skapa förutsättningar för landsbygden att utvecklas. Regeringen satsar därför 1 ½ miljard mellan 2019 och 2020 och därefter 400 miljoner årligen på att förverkliga merparten av de förslag som togs fram av Landsbygdskommittén. Och nu blir det verkstad!

Fru talman! Jag skulle vilja lyfta fram några exempel på satsningar. För att man ska kunna bo, jobba och leva i hela landet måste det finnas jobb och företagande. Det är en nyckel. Regeringen ger därför Tillväxtverket i uppdrag att betala ut nära 70 miljoner årligen mellan 2018 och 2019 till 39 glesbygdskommuner med stora utmaningar, framför allt i norra Sverige. Syftet är att stärka kommunernas förutsättningar att utveckla företagsklimat och näringsliv.

År 2016 presenterade regeringen en ny bredbandsstrategi med några av de mest ambitiösa målen i världen. Tillgången till snabbt bredband är en viktig förutsättning för tillväxt. Regeringen har samtidigt under mandatperioden satsat på bredbandsutbyggnad i områden som är mer glesbefolkade och där marknaden inte har förmågan att bygga ut höghastighetsbredband på egen hand. Sammanlagt handlar det om 5,45 miljarder i satsningar. Den 1 mars i år höjde regeringen nivån för internet från 1 megabit per sekund till 10 megabit per sekund. Det innebär att de som bor mest otillgängligt, har dålig mobiltäckning och inte har större tillgång till fiber nu kan få stöd. Det är naturligtvis helt avgörande för företag på orten och för skolor och alla hem som behöver snabb uppkoppling. Det behöver finnas i hela landet.

Fru talman! De kommande årens satsningar fördelar sig på följande sätt, enligt vad som beskrivs: Näringsliv och företagande får 430 miljoner. Innovation och kunskapsutveckling får 49 miljoner. Utbildning får 44 miljoner. Boende och transporter får 105 miljoner. Kultur får 22 miljoner. Norrlandsstödet kommer att utgöra 100 miljoner varje år. Det tål att återigen påminnas om de mångmiljardsatsningar som regeringen redan har gjort under mandatperioden och som är viktiga för landsbygdens utveckling. Några exempel är satsningarna på bredband, service på landsbygden, ökad statlig närvaro, lärcentrum och livsmedelsstrategin.

Utöver landsbygdspropositionen har regeringen också fattat beslut om ca 2,6 miljarder som under perioden 2018–2027 ska gå till 30 landsbygdskommuner som bland annat har hög långtidsarbetslöshet.

Regeringen har också fattat beslut om att utöka och dessutom fördubbla det permanenta driftstödet till lanthandlare för att mota utvecklingen att man stänger ned butiker lokalt på orten. Nu finns det förutsättningar för att fortsätta.

Det ska också vara självklart att oavsett var i landet du bor ska polis finnas inom räckhåll. Därför får polisen en historisk resursförstärkning på 7,1 miljarder. Söktrycket är högt återigen till polisutbildningen, och två nya polishögskolor är på väg att startas.

Vi har också möjliggjort en ny kameraövervakningslag. Det gör det möjligt att sätta upp övervakningskameror för lantbruksmaskiner och skogsmaskiner och på det sättet få bukt med dieselstölderna och skadegörelse.

Regeringen har öppnat möjligheten för samverkan med räddningstjänsten. Det är något som har varit efterfrågat under väldigt lång tid. Steg för steg tas kliv för att få ett sammanhållet Sverige.

Med den proposition som betänkandet i dag behandlar lägger regeringen fast den långsiktiga inriktningen för landsbygdspolitiken. Inriktningen och målen ska ses som en plattform utifrån vilken kommande beslut och åtgärder för en livskraftig landsbygd ska utformas.

Fru talman! I betänkande NU19 som vi i dag debatterar behandlas ungefär 70 yrkanden i följd motioner och ca 70 ytterligare yrkanden i motioner. För tids vinnande yrkar jag bifall endast till en av våra reservationer, nr 27. I övrigt yrkar jag avslag på resterande reservationer och bifall till utskottets förslag i betänkandet i övrigt.

Jag vill ändå något beröra reservationerna 15 och 27, som handlar om kopparnät och strandskydd. Först vad gäller kopparnätet vill jag understryka vikten av att kunder måste få korrekt information om uppsägning och ersättningslösningar innan nya avtal kan tecknas. Jag vill också understryka att ett stort ansvar vilar på Telia. Jag noterar att regeringen följer frågan väldigt noggrant.

Jag konstaterar också att regeringens bredbandsstrategi innehåller mål om tillgång till snabbt bredband och tillgång till snabba mobila tjänster av god kvalitet för alla hushåll och företag i Sverige. Som framgår av propositionen pågår det en omfattande bredbandsutbyggnad i vårt land. Vidare noterar jag att regeringen från mars i år, som jag tidigare nämnde, har höjt nivån för funktionell tillgång till internet inom ramen för de samhällsorienterade tjänsterna. Vi ser därför i likhet med trafikutskottet inte något skäl till att riksdagen riktar ett tillkännagivande till regeringen i enlighet med det som efterfrågas.

Den andra reservationen gäller strandskyddet. Vi kan konstatera att miljö- och jordbruksutskottet under våren 2018 avstyrkt 35 motioner om strandskyddet med hänvisning till att riksdagen bör avvakta Regeringskansliets beredning av frågan och tidigare tillkännagivande från mars 2017. Naturvårdsverket har lämnat förslag om lättnader i regelverket som regeringen också redogör för i propositionen.

Vi delar miljö- och jordbruksutskottets bedömning, som framgår av yttrandet till näringsutskottet, att riksdagen mot bakgrund av den pågående beredningsprocessen bör lämna motionen utan åtgärd. Ändringar i strandskyddet måste givetvis göras balanserat och med eftertanke för att inte skada landsbygdens attraktivitet vare sig för bofasta eller för turister. Vi välkomnar därför den fördjupade analys som pågår just nu i Regeringskansliet.

Jag vill ändå passa på att nämna att vi från Socialdemokraterna för några veckor sedan lämnade vår syn på just strandskyddet. Vi behöver en översyn. Det måste göras eftersom dagens strandskyddsregler som vi ser det inte är anpassade till vårt lands olika förutsättningar och behov. Det är svårt att skapa attraktiva boendemiljöer på vår landsbygd. Vi socialdemokrater vill värna både stränderna och landsbygdens utvecklingsmöjligheter. I vårt starka samhälle ska det gå att leva, bygga och uppfylla drömmar i precis hela landet.

Fru talman! Med en ny inriktning för Sveriges landsbygder skriver vi i dag historia. Framtidstro skapas på riktigt, och Sverige går mot en ljusare framtid med ett land som håller ihop.

(Applåder)

I detta anförande instämde Patrik Engström, David Lindvall, Karl Längberg, Anna-Caren Sätherberg och Anna Wallén (alla S).

Anf. 2 STEN BERGHEDEN (M):

Fru talman! I dag ska vi debattera landsbygdspolitiken och betänkandet *En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder*, som det heter. I betänkandet ser den politiken inte ut att vara så sammanhållen med tanke på att det är 46 reservationer.

Först kan vi väl konstatera att efter snart fyra år vid makten har inte situationen förbättrats något för människorna på landsbygden. Det är viktiga lönsamhet för lantbruksföretagen. Den här regeringen har mest jobbat med att ta fram fina dokument, utredningar och strategier. Men den har inte förändrat och underlättat för lantbrukare eller landsbygden. Man har i stället fortsatt att driva en landsbygdsfientlig politik, det vill säga med fortsatt regelkrångel, ökade kostnader, sämre infrastruktur och högre skatter.

Den här regeringens politik har varit fyra förlorade år för landsbygden. Betänkandet borde kanske i stället heta: *Regeringens sammanbrott i landsbygdspolitiken*. Det finns självklart några delar i betänkandet som alla kan ställa upp på. Det finns fina skrivningar om att landsbygden ska vara livskraftig och om likvärdiga möjligheter till arbete, företagande, boende och välfärd. Det står att landsbygden är en av de stora pusselbitarna för att klara miljömålen i framtiden. Det räcker inte med vackra ord i ett betänkande, fru talman, utan det krävs handling och verkstad också om det ska bli verklighet. Det saknas helt.

Fru talman! Vad har då regeringen gjort? Jo, den har infört högre bränsleskatter som slår både mot de gröna näringarna på landsbygden men också hårt mot de människor som har bilen som det enda och helt nödvändiga forskaffningsmedlet. Det handlar om att åka till jobbet, sjukvården och att skjutsa barn, åka till tandläkare, fotbollen och ridskolan, att besöka vänner, fritidsaktiviteter, besöka sina föräldrar och handla med mera. Alla dessa människor med längre avstånd och behov av en bil har fått högre bränsleskatter. I stället har regeringen tagit de pengarna och använt dem till att subventionera storstadsbornas nya elcyklar, för människor som har korta avstånd och en fullt utbyggd kollektivtrafik. Det syns verkligen tydligt var regeringen tänker satsa sina pengar.

Fru talman! Den socialdemokratiska regeringen har straffbeskattat landsbygden med nya bensin- och dieselskatter för att sedan använda dessa till att subventionera elcyklar i storstäderna. En sådan landsbygdsfientlig regering ska vi byta ut den 9 september. Låt oss verkligen göra detta.

Fru talman! De gröna näringarna beskrivs knappast alls i landsbygdspropositionen trots att det är de gröna näringarna som är motorn på landsbygden. Det handlar om jord, skog och vatten. Lönsamhet och ägande måste stärkas med färre regler och lägre skatter, men regeringen gör precis tvärtom.

Man höjer dieselskatten. Man planerar att utöver detta införa en kilometerskatt som kommer att försämra både konkurrenskraft och lönsamhet för de gröna näringarna och övriga företag på landsbygden. Man satsar heller inte på vägarna som är helt nödvändiga för landet och landsbygden. Utbyggnaden av längre och tyngre lastbilstransporter bromsas medan Finland redan infört detta. Tyvärr bromsar den socialdemokratiska regeringen då även konkurrenskraften för våra skogsnäringar.

Prot. 2017/18:126

5 juni

*En sammanhållen
politik för Sveriges
landsbygder*

Fru talman! Dåliga vägar och slitna järnvägar skriker efter underhåll och utbyggnad. Men i stället för att åtgärda detta ägnar sig den socialdemokratiska regeringen åt att planera olönsamma höghastighetståg mellan landets tre största städer. Landsbygden och landets behov av bättre vägar och järnvägar får stå tillbaka för regeringens storstadsfixering. Regeringen tycker att det är viktigare att våra storstäder kopplas ihop med nya, olönsamma, ofinansierade höghastighetståg än att renovera stambanorna och vägarna runt om i landet.

När landet ropar efter fler bostäder arbetar denna regering med att försöka bygga dem endast i storstäderna.

Hela landets kommuner och landsbygd vill ha bättre strandsskyddsregler som skulle kunna öka byggandet av både permanenta hus och fritidshus. Ett reformerat strandskydd skulle kunna utveckla landsbygden och göra det möjligt att bygga attraktiva bostäder i sjönära områden i våra kommuner.

Alliansen och riksdagen har begärt en översyn av strandskyddet, både våren 2015 och mars 2017, men ingenting händer. Man har inte rört ett finger för att underlätta för ökat boende utmed våra sjöar och vattendrag.

Fru talman! Länsstyrelserna har med regeringens goda minne fortsatt att stoppa nya boenden utmed våra sjöar och vattendrag. Var är era regleringsbrev, era förtydliganden och er budget till länsstyrelserna, som lyder under regeringen? Ni bär ansvaret för deras undermåliga arbete med tillämpningen av nuvarande strandskyddsregler. Varför har ni inte sett över strandskyddet, som Alliansen och riksdagen faktiskt har beslutat om? Vakna och gör något! Er passivitet och era strandskyddsregler hindrar byggnationen i hela landet.

Fru talman! Vi har ca 39 000 mil kust i detta land. Ändå gör denna regering ingenting för att öka byggandet vid våra sjöar och vattendrag. Om landsbygden ska kunna utvecklas och skapa jobb och tillväxt måste vi kunna ta vara på möjligheten att bygga och bo mer vid våra sjöar och vattendrag.

Vi behöver en regering som tar vara på landsbygdens alla möjligheter. Denna landsbygdsfientliga regering måste röstas bort den 9 september.

Fru talman! I stället för att bejaka nya möjligheter för landsbygden att utvecklas för ökad turism och besöksnäring jobbar denna regering precis tvärtom. Det första man gjorde var att försöka lägga ned Bromma flygplats, som är noden för många av landets mindre flygplatser med direktkontakt med Stockholm. Denna flygplats ville den socialdemokratiska regeringen lägga ned för att i stället bygga bostäder för stockholmare.

Ja, ni hör själva vad denna regering drar för slutsatser. Man är beredd att offra det regionala flyget i landet för bostäder för människor i Storstockholm.

Fru talman! När man har misslyckats med att lägga ned Bromma flygplats kommer nästa landsbygdsfientliga åtgärd. Man har tänkt införa en flygskatt som ska fördyra flygresorna. Det är en helt unik skatt som inte finns någon annanstans. De som har försökt införa en sådan har dragit tillbaka den. En flygskatt äventyrar jobb, riskerar att minska turismen, försvårar för våra företag och försämrar konkurrenskraften. Flygbolag har redan gått i konkurs, och norra Sverige står i dag utan många av sina flygförbindelser.

Fru talman! Flera avgångar från Sverige har flyttats till Danmark och Norge. När svenskarna ska ut och resa måste de alltså först flyga till ett annat land för att därifrån ta ett flyg till USA. Är det någon här som tror att det är bra för miljön att man ska göra en start och landning extra för att vi har en flygskatt i Sverige? Denna landsbygdsfientliga flygpolitik är inte dålig bara för våra jobb och företag i detta land. Den är dessutom dålig för miljön.

Fru talman! Turister väljer bort Sverige då det blir dyrare att flyga hit. Detta minskar vårt besöksliv. Det kommer att hota tusentals jobb i Sverige. Företag får längre och dyrare resor till sina marknader och till sina kund- och leverantörskontakter.

Fru talman! Sverige behöver ett fungerande flyg i hela landet. Vi behöver inga flygskatter. Om hela landet ska kunna växa och utvecklas behövs fungerande flyg, vägar och järnvägar. Sveriges landsbygd ska inte behöva straffbeskattas med en unik flygskatt. Sverige behöver en ny regering som tar vara på landsbygdens möjligheter och som tar bort denna flygskatt. Låt oss se till att rösta bort denna flygskatt den 9 september i år.

Fru talman! När man läser detta betänkande ser man tydligt att regeringen inte har någon landsbygdspolitik. Det var kanske lite avslöjande när statsministern uttryckte detta tydligt då han menade att landsbygden behövs när trötta storstadsbor ska ut och vila upp sig. I Socialdemokraternas värld är landsbygden tydligen till för storstadsborna. För mig är det en självklarhet att landsbygden är en tillgång för hela landet som kan ge jobb och tillväxt för hela Sverige.

Vi som bor på landsbygden ligger inte och vilar oss. Vi får slita och släpa för att kunna leverera alla de extra skatter och pålagor som denna regering har belastat oss med, trots alla inskränkningar av vår äganderätt och våra marker, skogar, vattendrag, sjöar och strandskydd. Vi kämpar på trots denna landsbygdsfientliga regerings politik.

Fru talman! En annan verksamhet som skulle kunna bidra till de gröna näringarna och skapa fler jobb är gårdsförsäljning av öl, vin och sprit. Detta förekommer i stort sett i hela världen och är ett stort besöksmål för många turister. Men även detta säger Socialdemokraterna nej till.

Lantbrukare i övriga EU har rätt till EU-ersättningar för att hålla nere priset på varorna. Men Sveriges lantbrukare har fått vänta på sina EU-ersättningar i två till tre år. Tänk om vi lantbrukare hade struntat i att betala in skatterna eller arbetsgivaravgifterna under två tre års tid. Då hade vi tvingats sluta. Men denna socialdemokratiska regering har låtit detta pågå, och lantbrukarna har fått ta smällen med att ligga ute med sina pengar.

Fru talman! Moderaterna och Alliansen har gjort två tillkännagivanden i detta betänkande. Det ena handlar om att vi vill ha ett reformerat och förenklat strandskydd. Det andra handlar om att man, innan man tar bort kopparledningarna, måste ha ett alternativ att tillgå. Ingen kan stå helt utan fungerande nät. Socialdemokraterna har reserverat sig mot båda dessa förslag, vilket är mycket märkligt.

Fru talman! Vi moderater vill stärka konkurrenskraften, så att vi kan öka mat- och skogsproduktionen och skapa jobb och tillväxt på landsbygden.

Vi moderater vill stärka äganderätten, så att våra skog- och markägare ska våga köpa och äga sina marker utan att staten ska kunna beslagta markerna.

Vi moderater vill reformera strandskyddet, så att kommunerna i huvudsak själva ska kunna avgöra hur man ska kunna bygga och bo utmed våra vattendrag.

Vi moderater vill att flyget ska fungera i hela Sverige, och vi vill ta bort flygskatten.

Vi moderater säger nej till regeringens förslag på nya miljözoner, nej till högre bränsleskatter och nej till nya lastbilsskatter.

Vi moderater vill ge möjlighet till gårdsförsäljning av öl, vin och sprit för ökad turism och fler jobb i Sverige.

Vi säger nej till olönsamma och ofinansierade höghastighetståg, men vi säger ja till ökat underhåll av vägar och järnvägar.

Vi vill också att Lantmäteriet ska fungera bättre än i dag. I dag är det helt orimligt långa handläggningstider.

Fru talman! Vi vill också sätta en tidsgräns när det gäller hur långa handläggningstiderna maximalt får vara för olika myndigheter och statliga verk.

Avslutningsvis yrkar jag bifall till reservation 3.
(Applåder)

I detta anförande instämde Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M).

Anf. 3 RUNAR FILPER (SD):

Fru talman! Vi i Sverigedemokraterna står självfallet bakom alla våra reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation 4 om landsbygdspolitikens inriktning och politiken för regional tillväxt samt reservation 10 om generella näringslivsinsatser.

Sveriges landsbygder är ett mångfasetterat kulturlandskap påverkat av människan under hundratals generationer. De naturgivna resurserna, geografin samt mänsklig aktivitet har format hur dessa landsbygder ser ut och hur de har utvecklats genom århundradena.

Landsbygdens befolkning har en stark tradition av att gemensamt lösa problem och ta ansvar för sin egen utveckling. Denna tradition ger goda möjligheter till en hållbar utveckling, där kvinnor och män, unga som gamla, oavsett härkomst, ges likvärdiga möjligheter att delta i utvecklingen. För att stärka sammanhållningen i Sverige behöver vi ta vara på den mångfald, kreativitet och kunskap som landsbygden och dess invånare erbjuder.

De landsbygdsnära näringarna skapar viktiga arbetstillfällen och bidrar till en livskraftig och levande landsbygd. Livsmedelsproduktion, skogsbruk, energi, jakt, fiske och besöksnäring är exempel på verksamheter som nyttjar mark- och naturresurser och har en potential för att växa och utvecklas. Med bättre och mer likvärdiga villkor kan dessa näringar bidra till landsbygdens utveckling och den generella välfärden.

Fru talman! De landsbygdsnära näringarna i Sverige sysselsätter uppskattningsvis 400 000 personer, vilket är mer än 9 procent av alla jobb i landet. Till det kommer all den sysselsättning som skapas kring dessa näringar. Sverigedemokraterna vill fokusera på att förenkla reglerna, mildra

de administrativa kostnaderna, minska skattetrycket för att etablera en internationellt konkurrenskraftig nivå samt underlätta handel och export. Vi föreslår bland annat satsningar på små och medelstora företag genom en överflyttning av sjuklöneansvaret till staten samt slopad löneavgift för de första tre anställda i småföretag.

Vi är starkt kritiska till fortsatt höjda skatter på fordon och drivmedel samt minskade möjligheter till reseavdrag för arbetspendling. Dessa åtgärder slår mot svenska jobb och landsbygd utan någon mätbar påverkan på miljöproblemen globalt sett.

I en departementspromemoria föreslås att en vägslitageskatt ska införas på tunga lastbilar över 3,5 ton. Oavsett vilken typ av skatt på avstånd som införs kommer dessa att läggas ovanpå redan befintliga skatter. En vägslitageskatt skulle slå extra hårt i norra Sverige där avstånden är längre och alternativa transportmöjligheter saknas.

Sverigedemokraterna anser att det måste bli enklare att driva företag i Sverige. All politik och myndighetsutövning bör i högre grad utgå från att vi ska gynna konkurrenskraft och tillväxt i hela Sverige. Många landsbygdsföretag får lägga mycket pengar och ägna stor möda åt administration som tar tid från kärnverksamheten. Det är uppenbart att Sverige har för många regler som inte motsvarar nyttan. Vi vill därför se en modell för systematiserat regelförenklingsarbete där bland annat organisationer med koppling till de landsbygdsnära näringarna bereds möjlighet att till regeringen inkomma med förslag på regler man vill prioritera avseende förbättringar eller borttagande. Regeringen ska sedan ta ställning till och svara på dessa förslag årligen i en särskild skrivelse till riksdagen.

Ansvariga myndigheter ska tillämpa EU-förordningar och genomföra EU-direktiv på ett sätt som ger goda konkurrensförutsättningar för de landsbygdsnära näringarna. Jordbruksverket ska fortsatt arbeta för förenklade regler och generösare tolkningar avseende landsbygdsprogram och direktstöd.

Fru talman! Vad gäller boende på landsbygden vill vi göra det lättare för unga människor att skaffa bostad genom att öka rörligheten på bostadsmarknaden. Detta vill vi göra genom en särskild, avdragsgill sparform för bostadssparande och enklare regelverk för uthyrning. Vi förordar också särskilda landsbygdslån för byggande på landsbygd.

Sverigedemokraterna vill dra en gräns vid högst 100 meters strandskydd, vilket i högre grad bör regleras på kommunal nivå. På många håll har ett strandskydd på flera hundra meter blivit ett hinder för utveckling och nybyggnation. Nuvarande lagstiftning och tillämpning kring vatten och avlopp hämmar i många fall möjligheten att bo på landsbygden och behöver därför reformeras.

Fru talman! En säkerställd kontanthantering och betalservice ska finnas i hela landet. Staten ska även tillse att det finns tillfredsställande tillgång till telefoni över hela landet. I mer utpräglad landsbygd behöver även tillgången till sjukvård förbättras, vilket även innefattar förlossningsvård och akutsjukvård. Det ska finnas en lokal polis närvaro så att det finns en rimlig möjlighet att få hjälp när man utsätts för brott, oavsett var i landet man bor.

En landsbygdspolitik måste stå på flera ben. I vissa fall bör staten i högre grad investera i regional utveckling, och vi är för en aktiv och decentraliserad näringspolitik. En livskraftig landsbygd hänger ihop med en fungerande offentlig service och ett livskraftigt näringsliv i hela landet.

Anf. 4 EMMA NOHRÉN (MP):

Fru talman! Det är en glädjens dag för oss som brinner för landsbygden. Som landsbygdsbo, skogsägare, jägare och friluftsmänniska tycker jag att det känns otroligt roligt att vi är här i dag och tillsammans kan anta målen för en inriktningspolitik för Sveriges landsbygder. Det är NU19, som behandlar propositionen *En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder*, som vi ska debattera här i dag. Vi har två reservationer, och jag står givetvis bakom dem båda, men för tids vinnande yrkar jag bifall bara till vår reservation 27 som handlar om strandskyddet.

Vi ska tala om landsbygdspolitiken, men jag skulle ändå vilja börja med att säga några ord om strandskyddet. Jag ser med oro på hur fler och fler partier vill urholka strandskyddet. När det senast debatterades och man antog den nya politiken 2009 om LIS-områden rådde det en enighet om att strandskyddet är otroligt viktigt att värna men att det fanns behov av att möjliggöra viss utveckling. Därför tog man fram LIS-områdena.

Strandskyddet har funnits sedan 1950-talet, bland annat för att underlätta för det rörliga friluftslivet och för den biologiska mångfald som finns vid vattendrag, sjöar och hav. Många av våra mest akut hotade arter finns just i gränslandet mellan vatten och land. Vi kan också se nu i klimatförändringarnas tid att ett gott strandskydd ger en högre motståndskraft, en resiliens, i samhället. Vi kommer att ha högre vattenstånd och en större nederbörd framöver.

Det är märkligt att de här tongångarna kommer nu när vi ser att de ändringar som gjordes gör att det byggs mer i strandskyddsområden. Vi hade 6 000 nybyggnationer vid havet 2014 och 9 000 under 2016. Det ökade alltså väldigt mycket. Vid sjöar och vattendrag ökade antalet mellan 2014 och 2016 från 16 000 till 17 000. Den översyn som nu har gjorts och som bereds i Regeringskansliet tror jag kommer att ge svar på många av de här frågorna och visa att vi ska forma vår politik efter vad som faktiskt finns och inte efter vad vi tror.

Låt mig gå tillbaka till det betänkande som vi ska debattera. I dag är det landsbygdernas olika utmaningar som står i fokus. För snart fyra år sedan deltog jag i min första landsbygdsdebatt här i kammaren som Miljöpartiets landsbygdspolitiska talesperson. Jag talade då om den snabba urbanisering som sker och att stad och landsbygd ofta ställs mot varandra och i relation till varandra. Vi ser att staden blir norm och stadsbor ses som vinnare medan landsbygdsbor ses som förlorare.

Att människor är rörliga och flyttar på sig är inte fel. Att få bo och leva var man vill är något fantastiskt. Det kan vara olika under livet när man vill bo i stad och när man vill bo på landsbygd. Men det blir fel om flytten görs för att man känner hopplöshet och för att det inte finns någonting kvar där hemma eller att man gör det för att man inte vill bli sedd som någon som blev kvar och någon som inte har lyckats. Då är det något som är fel.

Jag sa då, för fyra år sedan, att vi måste höja landsbygdens värde, inse vilken status landsbygden har och göra det lika bra att bo i stad som på landsbygd. Jag tror att vi är på väg nu. Någoting har hänt under de här fyra åren. Förut var det inte så många som talade om landsbygdsfrågor. De har gått från att vara i skymundan till att faktiskt bli en central del av det politiska samtalet. Det har varit flera program i både radio och tv som skildrar landsbygden ur olika dimensioner och perspektiv. Vi ser också att intresset för mat har höjt intresset för att komma ut på landsbygden. Det senaste exemplet var att landsbygdsriksdagen uppe i Örnsköldsvik faktiskt hade alla partiledare på plats utom en, och det var en debatt om just landsbygdsfrågor. Det om något säger väl att landsbygden är på agendan.

Miljöpartiet vill utveckla landsbygdens roll som motor för Sveriges omställning till ett mer hållbart samhälle med särskilt fokus på mat, energi och resurshushållning. Vi vill investera för att minska de regionala skillnaderna och förbättra förutsättningarna för människor att arbeta, bo och leva i landsbygderna.

Vi måste säkerställa goda kommunikationer och satsa på tåg, kollektivtrafik och samåkning i hela landet.

Vi behöver ha ett främjande av företagande och sysselsättning för att få ett långsiktigt hållbart och jämställt arbetsliv.

Vi behöver få en landsbygdssäkrad politik. Det är något som den här regeringen har jobbat med. Det får inte bli så att man säger: Vi tänkte inte på det. Vi gjorde en reform, och den slog jättebra ut i städerna, men det blev inte alls så bra där folk inte bor lika tätt.

Man måste ta på sig landsbygdsglasögon och landsbygdssäkra politiken. Vi har också under den här regeringens tid ändrat på hur detta görs under den här regeringens tid. Vi har ändrat på utbetalningen av vissa statsstöd och så vidare.

Men vi kan inte bara ha en landsbygdssäkrad politik. Vi måste också ha en landsbygdspolitik. Det är där som maten vi äter framställs, materialet till våra hus växer, där förnybar energi produceras. Det som nu sker måste också ske i framtiden.

Det finns särarter när det gäller landsbygden som inte riktigt slår på samma sätt där folk bor tätare. Det är ju det som den här propositionen visar.

När man tittar på rubrikerna i betänkandet ser man att det inte längre handlar bara om de gröna näringarna när man pratar om landsbygdspolitik, utan det handlar om hela samhället.

Tittar man på de inriktningsmål som vi alla partier utom ett står bakom handlar det just om att vi ska se till att ta vara på landsbygdens förmåga till företagsamhet och sysselsättning på långsiktigt hållbart sätt samtidigt som miljömålen nås. Landsbygden ska bidra till en positiv utveckling av Sveriges ekonomi.

Landsbygderna ska stärka Sveriges konkurrenskraft och utveckling till en sekulär, biobaserad och fossilfri ekonomi, ett hållbart nyttjande av naturresurserna och leva upp till relevanta miljö kvalitetsmål.

Vi ska ha likvärdiga förutsättningar för människor att arbeta, bo och leva i landsbygderna.

Går vi tillbaka och tittar på rubrikerna ser vi att den här regeringen redan har tagit tag i detta.

Tittar vi på näringsliv och företagande har vi gjort stora satsningar på turism och på till exempel driftsstöd för lanthandel som är otroligt viktig på många små ställen för att man ska ha kvar en motor i samhället.

Vi har skydd av natur. Vi har ett växa-stöd för företag.

Tittar man på den digitala kommunikationen och telefoni, som är så otroligt viktig för att vi i dag ska kunna mötas, har vi gjort en historisk bredbandsatsning. Vi har höjt ambitionerna från den gamla regeringens tid till att ha 100 procents bredbandstäckning, och vi har infört en bredbandsgaranti som började gälla den 1 mars.

När vi tittar på transportinfrastrukturen har vi stora satsningar. Häromdagen presenterade vi en historisk satsning på väg och järnväg i hela landet.

När vi tittar kompetensförsörjning har vi underlättat för fjärrundervisning. Det gör att skolklasser med för få elever för att kunna ha en lärare ändå kan ta in den kompetensen från annat håll – detta för att man ska kunna ha kvar skolan i byn.

Vi har också stora satsningar på de regionala högskolorna som bygger utbildningsplatser. Man kan lära hela livet.

När det gäller samhällsplanering och bostadsbyggande ökar takten på bostadsbyggandet, inte bara i städerna utan även i hela landet. Vi ser också andra fördelar för dem som har bostäder med solcellsstöd och så vidare.

Vi satsar på kulturskola. Man kan nu se på bio i nästan hela Sverige på ett helt annat sätt än tidigare.

Vi har utlokalisert många statliga verk och statliga jobb. I stället för att de koncentreras till staden börjar vi nu utlokalisera dem i landet igen. Att det finns jobb där blir också en motor för att folk kan flytta dit.

Detta och mycket annat har vi redan gjort, och det är mycket som vi vill göra framöver.

Vi kan också se att de satsningar på miljö som görs är viktiga för naturen och för landsbygden. I min hemort – jag kommer från Lysekil som också en tidigare talare här gör – gör de statliga pengarna för strandstädning nytta, inte bara för att stränderna blir fina utan även för turism och lokala arbetstillfällen.

Livet på landet är så mycket mer än bara produktion och avkastning. Vi ska inte bara framställa produkter som får samhället att rulla. Landsbygden är inte bara en produktionsenhet som ska förse människor med varor. Det är också en vidunderligt vacker natur, en myllrande mångfald och en bedövande tystnad. Det är skogspromenader, kajakturer och att få gå ut i naturen och bara vara. Man får också känslan av att slippa stadens stress och få gå i egen takt. Man får se djur växa upp, att träd bli ved. Man kan få undervisa en liten klass eller köra sopor, vara distriktsjuksköterska, mäklare eller jobba med det som man vill. Man ska kunna ha alla möjligheter var man är.

Det finns en anledning till att man väljer att bo på landsbygden. Vi måste se till att politikens roll är att skapa förutsättningar för att dessa samhällen ska få vara kvar. De ska vara en del av samhället och ingenting som man håller under armarna. Vi måste ha en politik som gör att landsbygden blir självgående, och det har vi börjat med.

I den här propositionen finns inriktningen om en ny landsbygdsolitik och den enighet som råder om dessa mål över partigränserna. Arbetet i Landsbygdskommittén som ligger till grund för detta borgar nog för att det nu våras för landsbygden. Jag hoppas att vi kan vara samstämmiga, åtminstone i det.

(Applåder)

Anf. 5 STEN BERGHEDEN (M) replik:

Fru talman! Jag blev lite nyfiken nu med tanke på att det finns så många olika besked om strandskyddet i Sverige. Vi har först 2015 och sedan 2017 lagt ett förslag om att vi vill ha en översyn av detta. Då har vi hela tiden hört att tillkännagivandet bereds på Regeringskansliet.

Min första fråga är: Hur långt har detta beredningsarbete av strandskyddsreglerna verkligen kommit? När kommer vi att få se en proposition eller ett förslag till hur man ska kunna gå vidare med den här översynen som riksdagen har tillkännagivit för regeringen?

Nästa fråga ställer jag med tanke på att företrädare för regeringen har gått ut och sagt att man är för att se över strandskyddet. Men här reserverar ni socialdemokrater och ni miljöpartister er mot vår översyn. Är regeringen inte överens i den här frågan? Har man två linjer? Delar av regeringen tycker att vi ska se över och delar av regeringen tycker att vi inte ska göra någonting åt strandskyddet?

Det vore bra att få ett klarläggande om hur pass enig man är om dessa regelverk, om man är en enig regering eller om man uppdelad i två delar.

Fru talman! Den tredje frågan gäller bränsleskatten som har ökat rätt kraftigt, dels beroende på världsmarknadsprisen, dels beroende på att ni har lagt på väldigt många extraskatter under den här perioden. Tycker Emma Nohrén att bränslepriset i dag är rimligt? Är det en rimlig nivå på bensinen nu när vi för tillfället ligger på strax över 16 kronor?

Fru talman! Ett statsråd har gått ut och sagt att det kommer att bli en kilometerskatt i höst. Min fjärde fråga är: Hur långt har det förslaget kommit? Vilken är nivån? Vilka miljarder har man tänkt ta in på den kilometerskatt som presenteras i höst?

Anf. 6 EMMA NOHRÉN (MP) replik:

Fru talman! Tack så mycket för de frågorna, Sten Bergheden! Du sa att det var fyra frågor, men jag uppfattade att det var två som handlade om strandskydd och som egentligen var samma sak.

Som det står i vår reservation som vi har tillsammans med Socialdemokraterna bereds den utredning som Naturvårdsverket har lämnat över inom Regeringskansliet. Där får nog Bergheden fråga statsrådet som sitter i regeringen om hur långt man har kommit. Jag har inte den insynen i regeringens arbete.

Det är självklart att vi alla partier i Sveriges riksdag har olika ingångar när det gäller strandskydd. Jag tror inte att det finns någon enighet inom Alliansen heller om hur man ska utveckla detta. Ni har väl vänner inom er fyrklöver som inte alls vill se över strandskyddet på det vis som du förespråkar. Där görs det olika avvägningar.

I dag kan vi se att strandskyddet är mindre än tidigare. Det var en reform som genomfördes 2009 då man minskade strandskyddet med 30 procent. Det är alltså 70 procent av strandskyddet som finns kvar.

Den diskussion som uppstod gjorde nog att fler och fler blev medvetna om vad strandskydd faktiskt innebär, vilket gör att vi nu debatterar det på ett helt annat sätt.

Sedan hade du en fråga om bränsleskatt. I nästan en månad har vi haft temperaturer på nära 30 grader. Det finns isar som smälter. Sten Bergghedens svar på klimatförändringar är att vi ska flyga mer och åka mer bil. Jag ser det inte så. Vi måste göra vad vi kan. En skatt på fossila drivmedel är nog bra för att styra om till ett fossilfritt Sverige som vi alla har kommit överens om.

Tittar man på Moderaternas miljöpolitik är den inte mycket att hänga i julgranen. Vad jag vet vill ni skära bort 38 procent av miljöbudgeten. Jag vet inte riktigt vilken landsbygd eller väg som ni vill lämna kvar till era barn och barnbarn.

Anf. 7 STEN BERGHEDEN (M) replik:

Fru talman! Som jag tolkar det hela är man inom Regeringskansliet inte överens. Om ni inte är överens om detta verkligen ska göras kan man undra om strandskyddet över huvud taget bereds nu. Jag tvivlar på det.

Den andra delen handlar om bränsleskatterna. Jag uppfattar att miljöpartisten Emma Nohrén tycker att de ligger på en rimlig nivå och att Sveriges befolkning på landsbygden ska betala drygt 16 kronor för att isarna inte ska smälta. Landsbygdens människor saknar för det första alternativ. För det andra tror jag – men jag kan ha fel – att folk där ute bidrar väldigt lite till att isarna smälter med tanke på den mängd bränsle de använder. Den är fullständigt nödvändig för att allt ska fungera där.

Jag har även en annan fråga till miljöpartisten Emma Nohrén. I dagarna presenterade LRF Konsult en rapport som visade att lönsamheten inom lantbruket sjunker. Den sjunker i alla näringar. Ni har nu haft makten i fyra år. Det finns en klar tendens som har lett till att lönsamheten sjunker. Foder, handelsgödsel och annat har blivit dyrare på grund av en svagare krona och därtill olika bränsleskatter som har drivit upp priset. Det beror också på världsmarknadspriiset.

Tycker Emma Nohrén att konkurrenskraften behöver stärkas eller försämrats för lantbruken? Ni har lyckats försämra konkurrenskraften för svenskt lantbruk under era fyra år. Är vi på väg åt rätt håll med denna politik? Eller är ni beredda att se över skatter och regler för att stärka konkurrenskraften för svenska bönder?

Anf. 8 EMMA NOHRÉN (MP) replik:

Fru talman! Tack återigen, Sten Bergheden, för frågorna!

Jag kan börja där Sten Bergheden slutade, det vill säga med regler och regelkrångel. Regler ska inte finnas bara för att krångla till det. Ska det finnas regler måste de ha ett syfte. Det finns många delar inom vilka man förmodligen kan göra förenklingar. För en stor del av vår jordbrukspolitik fattas dock besluten på EU-nivå. Det gäller att vi förhandlar bra när CAP:en görs om 2020 så att vi får till det att passa svenska förhållanden bättre. Jag ser dock inget egenvärde i att ha regler för att krångla till det

hela. Givetvis ska det vara så enkelt och smidigt som möjligt att vara företagare.

Skatter och avgifter på fossil energi är ett sätt för oss att kunna ställa om samhället. Inom jordbruket och lantbruket har man ett undantag från den nya skattehöjningen. Där finns alltså redan en skattesänkning vad gäller bränsleskatten för att jordbruket ska vara konkurrenskraftigt och kunna lira med resten av EU.

Jag tror att den livsmedelsstrategi som vi har tagit fram och de mål som vi gemensamt har satt upp är en bra väg för att ge långsiktiga spelregler för Sveriges lantbrukare. Jag tror att de uppskattar detta och ser att vi faktiskt vill göra något som är bra för svenskt lantbruk. De har en roll att spela både i omställningen och för livsmedelsförsörjningen. Svensk råvara från jord- och skogsbruk är fantastisk och innebär i sig också konkurrenskraft. Den ska vi värna.

Anf. 9 PETER HELANDER (C):

Fru talman! Vad är landsbygd? Enligt Jordbruksverket är 197 av Sveriges 290 kommuner landsbygdskommuner eller glesa landsbygdskommuner. Det finns nästan lika många definitioner på landsbygd som det finns myndigheter och organisationer.

Vi som bor på landsbygden har en egen definition. Det är långt till affären. Skolan är nedlagd. Posten och banken har försvunnit. Det finns potthål i vägen. Kollektivtrafiken är inte den bästa. Tågen går allt saktare. Skogsstyrelsen lägger brukandeförbud på min skog som vi skött i generationer. Rovdjursproblematiken nonchaleras. Och polisen kan vara tre timmar bort. Det här var en inledning med lite personliga betraktelser och kanske även en del frustration.

Jag hade stora förhoppningar på regeringens landsbygdsproposition. Den parlamentariska landsbygdskommittén gjorde ett fantastiskt bra jobb och kunde efter ett och ett halvt års förhandlingar enhälligt presentera 75 förslag som skulle kunna vända utvecklingen och minska det regionala utanförskapet, som i sin tur riskerar att hota sammanhållningen i samhället.

När en månad återstod till att propositionen skulle läggas fram bjöd regeringen och statsrådet Bucht in till förhandling. Jag och Centerpartiet menar att Landsbygdskommitténs utredning var en färdigförhandlad produkt. Varför skulle vi, som redan hade förhandlat en gång och som står bakom alla förslagen, sätta oss och förhandla igen när det inte handlar om skarpa förslag utan bara intentioner? Det enda vi i riksdagen ska ta ställning till är *en* målsättning, och den lyder: en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en hållbar utveckling i hela landet.

Det är i princip samma målsättning som Landsbygdskommittén föreslog, och det är inget fel på den. Men vart tog de 75 skarpa förslagen vägen? Tänker regeringen inte genomföra dem? Varför skjuter man dem på framtiden?

Efter livsmedelsstrategin, landsbygdspropositionen och skogsprogrammet kan man ana ett tydligt mönster från landsbygdsministern. Först ska vi få upp förväntningarna. Sedan ska vi leverera ett innehållslöst intentionsdokument. Därefter ska vi säga: ”Detta är historiskt. Nu vänder det!” Men när det gäller verklig handling är det som att vänta på Godot.

Prot. 2017/18:126

5 juni

*En sammanhållen
politik för Sveriges
landsbygder*

Fru talman! Jag tänker nu säga något om vad Centerpartiet och Alliansen vill med landsbygdsutveckling. Centerpartiet vill till att börja med ta hela landet i bruk, inte bara att hela landet ska leva. Det finns en gradskillnad i uttrycken som jag tycker är väsentlig.

För att landsbygden ska kunna brukas och leverera ännu mer tillväxt till Sverige behöver landsbygden ett antal förutsättningar. Vi behöver infrastruktur för att kunna leverera ut högteknologisk utrustning från industrierna, för att transportera skog och stål och för att leverera biobränsle och biodrivmedel till storstäderna. Vi behöver flyg eftersom avstånden är stora, och vi behöver kunna ta oss dit där marknaden finns. Vi behöver utbildad arbetskraft inom både privat och offentlig sektor. Vi behöver konkurrenskraftiga kostnader. Vi behöver inga straffskatter på avstånd. Vi behöver kunna bygga bostäder på attraktiva platser.

Fru talman! Centerpartiet vill flytta makt och inflytande närmare människor. Detta kan ske genom att man decentraliserar både ansvar och arbetsuppgifter från statlig nivå till folkvalda regionala parlament. Alliansen anser att en politik för framtidens landsbygd måste bidra till att stärka förtroendet för det offentliga genom att myndigheter agerar med medborgarens, inte statens, bästa för ögonen.

Det är ett stort misslyckande att människor på landsbygden känner sig övergivna av staten eller upplever att de motarbetas av myndigheterna. Många företagare på landsbygden upplever i sina kontakter med myndigheter att regelverken fortfarande är alltför krångliga och att mycket tid går åt till administration och handläggning.

Produkter från jorden, skogen och vattnet är basen för ekonomin på landsbygden. Det behövs generella lättnader för att driva företag, inte minst inom de gröna och blå näringarna. Vi vill också uppmärksamma livsmedelsproduktionens potential att skapa arbetstillfällen i hela landet om konkurrenskraften stärks i grunden.

Fru talman! Besöksnäringen är en viktig näring på landsbygden som ännu inte har nått sin fulla potential. Åtgärder som kan gynna tillväxt för besöksnäringen, som kostnadsminskningar samt lägre kostnader för att starta företag och att anställa, är därför av hög prioritet för Centerpartiet. Redan i dag finns ett antal mindre producenter av alkoholhaltiga drycker som tar emot besökare, men deras verksamhet begränsas av att de inte får sälja sina produkter direkt till kund. Precis som det i dag är tillåtet att sälja lokalt producerade ostar och korvar på en gård anser Centerpartiet att det bör vara tillåtet att även sälja egenproducerat öl och vin och egenproducerad cider till gårdens besökare.

Fru talman! Centerpartiet ser positivt på Landsbygdskommitténs förslag att införa en servicegaranti för små och medelstora företag. I flera delar av landet har den så kallade Rättviksmodellen införts. Det är en dialogbaserad tillstånds- och tillsynshandläggning av kommunens tjänstemän. Jag har koll på denna modell eftersom Rättvik är min grannkommun hemma i Dalarna. Centerpartiet vill ge utvalda myndigheter i uppdrag att utveckla arbetsmetoder i linje med Rättviksmodellen för ökad dialog.

Jag kan konstatera att många delar av de gröna näringarna, inte minst lantbruket, står inför akuta utmaningar som kräver omedelbara och mer långsiktiga åtgärder. Centerpartiet föreslår därför att lantbrukets konkurrenskraft ska stärkas genom ett så kallat bondepaket med sänkta kostnader i jordbruket. Vidare tycker vi inte att lantbruket ska ses som en miljöfarlig

verksamhet. Det är också viktigt att vara tydlig med att den mat som upphandlas av kommuner och staten minst ska uppfylla de krav som ställs enligt svenska regler.

Fru talman! För oss är äganderätten en grundmurad rättighet och en vägledande princip. Ägande, ansvar och befogenheter går hand i hand. Det man äger vårdar man. Därför ska principen om frihet under ansvar gälla för den svenska skogspolitiken även fortsättningsvis.

Ett modernt jord- och skogsbruk leder till klimat- och miljönytta i hela världen, inte bara i Sverige. För att ta ett samlat grepp om de affärsmöjligheter som en övergång till ett biobaserat samhälle innebär behöver vi ta fram en nationell strategi för en biobaserad samhällsekonomi. Det behöver skapas förutsättningar för grön kemi med produkter och processer som minskar eller helt eliminerar användningen eller bildandet av farliga ämnen.

Jag vill också understryka brukanderättens betydelse för naturvården. Det är ofta i beteshagar, i den i generationer skötta skogen och på slätterängar som naturvärdena och den biologiska mångfalden är som störst. Därför anser jag att tvingande avsättning av skog inte ska ske om inte ersättning kan betalas ut vid intrångstillfället.

Ersättningsmodeller och nationella riktlinjer för tvingande avsättning av jordbruks- och skogsmark samt bildande av vattenskyddsområden behöver ses över och förtydligas. Äganderätten och brukanderätten måste också stärkas i instruktionerna till Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och länsstyrelserna.

Fru talman! Centerpartiet föreslår, precis som Landsbygdskommittén, att personer som bor och är yrkesaktiva i 23 särskilt utsatta kommuner måste kunna få en avskrivning av studieskulder. Jag ser avskrivning av studieskulder som en viktig åtgärd för att underlätta kompetensförsörjning i glesbygden och på landsbygden.

Vidare anser jag att det bör införas ett system med regionalt differentierade arbetsgivaravgifter. Det skulle skapa ett obyråkratiskt och enkelt sätt att förbättra företagsklimatet i delar av Sverige som har stora utmaningar med bland annat demografin.

Fru talman! En väl fungerande infrastruktur är en grundläggande förutsättning för en levande landsbygd. De enskilda vägarna är en mycket omfattande del av den svenska transportinfrastrukturen, och de säkerställer tillgängligheten för industrin och gör att 1 miljon människor varje dag kan ta sig till och från jobbet.

Jag tycker också att de regionala järnvägarna måste prioriteras mer i infrastruktursatsningarna. Om en allt större del av resurserna går till att lösa infrastrukturproblem i tillväxtområden kommer den regionala klyvningen att fortsätta öka. På många ställen i landet är bilen eller flyget nödvändiga förutsättningar för att kunna bo och arbeta. Jag anser att politiken, i stället för att fokusera på straffskatter som till exempel kilometerskatt och flygskatt som egentligen inte har någon större miljöstyrande effekt, måste fokusera på att fasa ut de fossila drivmedlen och ersätta dem med såväl effektivisering som elektrifiering och andra hållbara drivmedel.

Fru talman! I dag täcks 55 procent av Sveriges yta av riksintressen. Det är en orimligt stor del. Riksintressesystemet har fått kritik från bland annat

Riksrevisionen, som konstaterar att statens hantering av riksintressen försvårar för kommunerna att planera för bostäder. Och det har länge stått klart att systemet är föråldrat och otympligt.

Förutom den återkommande aktualitetsprövning som regeringen föreslår anser vi, i likhet med Landsbygdskommittén, att det även behövs en samlad begränsning och precisering av dessa områden. Dessutom behöver tillämpningen av riksintressesystemet ändras.

Fru talman! Centerpartiets uppfattning är att strandskyddet behöver reformeras kraftigt och att kommunerna själva ska få bestämma över strandskyddet, med undantag för vissa speciellt utpekade skyddsområden.

Det är vidare viktigt att inte i onödan försvåra nyttjandet av de bostäder som redan finns. Det gäller till exempel bestämmelserna om enskilda avlopp. Där borde Sverige införa en liknande modell som i Finland för att säkerställa att både statens och enskildas pengar gör största möjliga miljönytta. Möjligheten till rimlighetsbedömningar som tar hänsyn till faktisk miljöpåverkan och kostnaden för åtgärden bör också införas och förtydligas.

Fru talman! En mångfald av olika aktörer inom välfärdssektorn skapar möjligheter när kommunens byskola eller regionens vårdcentral hotas av nedläggning eller har lagts ned. Såväl företag som civilsamhället har ofta förmåga och vilja att ta över och driva vidare välfärdsverksamhet, inte sällan med en bredare service än tidigare. Därför menar allianspartierna att det är viktigt att slå vakt om möjligheten att driva skolor och vård och omsorg i olika driftsformer.

För oss är det viktigt att fokus ligger på att leverera offentlig service med likvärdig kvalitet i hela landet och i all verksamhet – oavsett om den är kommunal, regional, statlig eller privat. Den ska drivas med tydligare kriterier för god kvalitet, och verksamheten ska följas upp kontinuerligt.

Fru talman! Vårdköerna har ökat dramatiskt sedan den nuvarande regeringen tillträdde, och de regionala skillnaderna är jättestora. Centerpartiet föreslår en tillgänglighetsmiljard som innebär att människor oavsett var i landet de bor snabbare ska få träffa en läkare och få rätt vård. För att vi ska få snabb och rätt vård måste primärvården byggas ut, och det måste bli möjligt för mindre vårdenheter att starta i mycket liten skala, kanske med bara en läkare och en sjuksköterska.

Statens verksamheter har de senaste decennierna i hög takt centraliserats till storstäder och regioncentrum. Centerpartiet vill att fler av statens funktioner utförs på mindre orter där kostnadstrycket är lägre. Parlamentariska landsbygdskommitténs mål om att decentralisera 10 000 statliga jobb är därför mycket viktigt och ska enligt Centerpartiets uppfattning ses som ett golv för ambitionsnivån.

Jag ser positivt på regeringens påbörjade arbete med att omlokalisera myndigheter. Samtidigt måste man konstatera att ett stort antal jobb ska flyttas till Göteborg, Malmö, Botkyrka eller andra regioncentrum som redan har stark tillväxt. Centerpartiet delar Landsbygdskommitténs intentioner om att de statliga jobben skulle fördelas i hela landet för att stärka tillväxten utanför storstäder och regioncentrum.

Fru talman! Att garantera människor säkerhet och trygghet är en av statens viktigaste uppgifter. Tryggheten ska värnas i hela landet, oavsett om man bor i storstaden, på landsbygden eller i utanförskapsområden. Polisen måste vara närvarande, tillgänglig och synlig för människor i hela

landet. Rätten till trygghet och att polisen kommer när man behöver hjälp borde vara något av det mest grundläggande i en fungerande rättsstat. Ändå har det blivit mer uppenbart än någonsin att rätten till trygghet beror på var i landet man bor.

Fru talman! Centerpartiet anser att skattepolitiken ska användas som redskap för tillväxtskapande i hela landet. Detta kan göras genom att fastighetsskatten från elproducerande fastigheter, till exempel vattenkraft och vindkraft, regionaliseras. Genom att regionalisera delar av den statliga fastighetsskatten stärker vi den regionala beslutsnivån och regionernas möjligheter att föra en tillväxtfrämjande politik utifrån sina egna förutsättningar.

Fru talman! Avslutningsvis vill jag yrka bifall till reservationerna 3, 11 och 40.

(Applåder)

I detta anförande instämde Kristina Yngwe (C).

Anf. 10 HÅKAN SVENNELING (V):

Fru talman! För två år sedan var jag på landsbygdsriksdagen på Gotland. Då satt den gamle miljöpartisten Birger Schlaug på scen och sa att det var töntigt att syssla med landsbygdspolitik i riksdagen. Jag minns hur arg jag blev. Jag minns att även Kristina Yngwe från Centerpartiet blev väldigt arg. Vi höll båda på att gå upp på scen och skälla ut honom direkt, men man har ju impulskontroll och satt i stället kvar i bänkraden och var arg.

För två veckor sedan var det landsbygdsriksdag i Örnköldsvik. Då stod sju av åtta partiledare på scenen och debatterade landsbygdspolitik. Helt plötsligt var Ö-vik och landsbygden i centrum. Alla medier var där, och det som debatterades i Ö-vik blev direkt riksnyheter. Det har alltså hänt någonting i svensk politik. Under denna mandatperiod har landsbygden gått från att vara en väldigt liten fråga i politiken till att vara en central aspekt och ett viktigt perspektiv som genomsyrar allt fler politikområden.

Vi är inte framme ännu. Det finns mycket kvar att göra. Men just nu utmanas den urbana normen. Och det görs av alla oss som kämpar för landsbygden, oavsett om vi är kristdemokrater eller vänsterpartister, skribenter eller landsbygds kämpar. Det har nämligen spridits en urban norm, där det som förknippas med staden ses som positivt medan det som förknippas med landsbygden ses som negativt. Landsbygden beskrivs som gammalmodig och stagnerad i kontrast till den moderna och dynamiska staden. Landsbygdens invånare beskrivs ofta på ett raljerande eller till och med nedlåtande sätt. Ett aktuellt exempel är att min debattartikel från i dag, med anledning av denna debatt, bildsattes med en bild på en omålad ladugårdsvägg.

Detta är delvis ett resultat av medielandskapets utveckling, där koncentrationen av journalister till storstäderna har ökat kraftigt. Det har blivit som utlandsrapportering att berätta vad som händer på landsbygden. Normen förstärker skillnaderna mellan stad och land, vilket motverkar att få ett Sverige som håller ihop. Därför behövs också en politik som inte utgår från en urban norm utan lyfter fram landsbygden från ett positivt perspektiv.

Vänsterpartiet var initiativtagare till Landsbygdskommittén, och jag hade förmånen att vara vår representant i kommittén. Jag kan se i dag att vi har gjort skillnad. Vi har lyft upp landsbygden på dagordningen.

Engagemanget för Landsbygdskommittén har varit stort. Det visar inte minst de över 400 remissvaren på vårt arbete. Att till och med Stockholms kommun lämnar remissvar visar väl också att man förstår kraften i det som sker.

I dag tar vi flera viktiga steg för landsbygden. Nu realiseras ett flertal av Landsbygdskommitténs förslag, och vi får för första gången mål för svensk landsbygdspolitik för våra myndigheter att följa. I mångt och mycket lägger vi i dag grunden för en nationell landsbygdspolitik. EU-inträdet raserade nämligen det mesta av den nationella landsbygdspolitik som tidigare fanns. Kvar blev några få stolpar i backen med sänkt elskatt och transportbidrag. I övrigt sköttes landsbygdspolitiken av EU, regioner, kommuner eller i värsta fall bara av det lokala byalaget.

Nu är det dags för något annat. Nu är det dags för en nationell landsbygdspolitik som betyder något på allvar. Ännu saknas dock ett par murstenar i bygget, och det är dessa jag hoppas att vi ska debattera i dag.

Jag tycker också att den fråga man ska ställa sig när man lyssnar på den här debatten är hur oeniga vi egentligen är. När Moderaternas partiledare Ulf Kristersson på landsbygdsriksdagen fick frågan om han stod bakom landsbygdspropositionen räckte han upp skylten med ”ja” och sa att jo, i huvudsak stod Moderaterna bakom den, och sedan fanns det några ändringar som de ville göra. Det är en ju en ganska skarp kontrast mot det vi hör Sten Bergheden säga här i dag, och jag tycker att man ska komma ihåg vad hans partiledare sa.

Jag tror att vi har både enighet och oenighet, och det är viktigt för att vi ska få en bra landsbygdsdebatt. Utan enighet blir det ingen långsiktighet för Sveriges landsbygder. Utan oenighet saknar landsbygdsdebatten helt nerv och kan då lätt bli undanskuffad från dagordningen på nytt.

Det var därför bra att Landsbygdskommittén strävade efter stor enighet. Samtidigt är det lite synd att Sven-Erik Bucht och de borgerliga partierna inte lyckades hålla ihop kring de delar man var överens om utan i stället hamnade i partitaktiserande inför valet.

Vi i Vänsterpartiet har under hela mandatperioden visat att vi är beredda att förhandla om det leder till att människor får det bättre i Sverige. Vi har förhandlat landsbygdspropositionen med regeringen och är glada över att vi denna vecka även kan besluta om den. Vi borde dock ha kunnat gå ännu lite längre.

Vi har också fått igenom andra viktiga satsningar, till exempel 2,6 miljarder till 30 landsbygdskommuner. Det har vi kallat för rättvisemiljarder. Sverige är nämligen ojämnt, och ojämligheten syns på kartan – både på Sverigekartan och på stadsbusskartan. Pengarna finns i centrum, i de stora städerna och i stadskärnorna. Samtidigt kippar landsbygdsområden, bruksorter och förorter efter andan. De svikna delarna av Sverige har en sak gemensamt: När marknadskrafterna får fritt spelrum stängs butikerna och jobben försvinner. Marknaden frågar bara efter hur många som kan betala.

Vår politik handlar om att göra andra prioriteringar än marknadens. De senaste årtiondena har dock det offentliga ofta varit först med att lämna landsbygden åt sitt öde. På så sätt har både socialdemokratiska och borgerliga regeringar drivit på de geografiska klyftorna.

Ett område där det var tydligt att de borgerliga partierna i kommittén inte ville att vi skulle lägga några skarpa förslag var kring apoteken. I den privatisering som den borgerliga regeringen genomförde har landsbygden varit en solklar förlorare. När marknaden får bestämma dras resurserna till centrum. Inget nytt apotek har öppnat på landsbygden, och de som finns där har många gånger fått ett försämrat utbud.

Framför allt tvingades den borgerliga regeringen införa ett glesbygdsbidrag på 10 miljoner kronor för att apoteken på landsbygden skulle finnas kvar. Skattebetalarna har alltså fått betala både privatiseringens pris och bidrag för att apoteken ska finnas kvar.

Ändå hjälper det inte. För de boende i Klarälvdalen ”sommarstänger” nu apoteket i elva veckor. Det är längre än riksdagsledamöternas semester. Detta innebär en 50 minuter längre resa för att komma till ett apotek. Det hjälpte inte ens att jag tog dit Landsbygdskommittén på studiebesök.

Nej – marknaden klarar aldrig av landsbygdens utmaningar. Därför borde Apoteket förstatligats på nytt.

Posten ska komma, apoteket ska ha medicin, bankkontoret ska ha kon-tanter och polisen ska ha tid att rycka ut. Bilprovning och apotek ska vara statliga och ha en rimlig spridning över landet. Varje ny statlig myndighet ska läggas utanför storstäderna, och fler omlokaliseringar behöver göras. Statliga bolag har faktiskt ett ansvar för hela Sverige. Det ska även vara möjligt för dem som arbetar i bristyrken att få studielånen avskrivna om de bor och jobbar i glesbygd.

En grundförutsättning för att människor ska kunna bo och verka på landsbygden över huvud taget är en utbyggd offentlig infrastruktur. Jord- och skogsbruket ska bedrivas på ett långsiktigt hållbart sätt. Sverige ska vara ett land som håller ihop. Våra gemensamma rikedomar som skapas i hela landet ska också komma hela landet till del.

Vi är många som har drabbats av den politik som har varit, men nu är det dags för en annan politik. Nu är det vår tur.

Innan jag kom in i riksdagen arbetade jag som verksamhetsledare åt en lokal utvecklingsgrupp inom Leader. När den nuvarande programperioden startades upp valde Jordbruksverket att utesluta fem områden i Sverige. De fem bortvalda områdena omfattar 437 000 landsbygdsinvånare i 31 kommuner i åtta län från norr till söder. De är alla områden som har funnits med tidigare, där lokal kompetens och erfarenhet byggts upp under lång tid.

Att inte ha med dessa leder till en mindre sammanhållen landsbygds-politik. Därför är det bra att det genom landsbygdspropositionen kan konstateras att det aldrig kommer att ske igen. Leadermetoden ska användas för lokal utveckling i hela landet. Regeringen borde ha gjort mer tidigare, men dagens beslut är en solklar signal om vad som kommer att gälla för nästa programperiod, som startar efter 2020.

Precis som det övriga samhället är inte landsbygden jämställd. Män och kvinnor har olika normer och möjligheter att förhålla sig till. Eftersom landsbygden många gånger präglas av traditioner riskerar det att cemen-tera fast ojämsställda strukturer.

Statistik visar att fler kvinnor än män flyttar från landsbygden. Samti-digt finns det undersökningar som visar att fler kvinnor skulle vilja bo på landsbygden om samhällsklimatet i bygden var lite bättre. Länsstyrelser-

nas statistik *På tal om kvinnor och män* visar att mäns uttag av föräldrapenning i landsbygdskommuner varierar och att den på en del håll är väldigt låg.

Tidigare studier av landsbygdsprogrammet har visat att trots intentioner att bidra till jämställdhet cementerar man snarare fast rådande könsnormer. Det beror på utformningen av stödssystemen som gynnar män, som generellt sett vill göra stora investeringar medan kvinnor generellt vill göra stegvisa satsningar.

När nu regeringen efter förhandlingar med Vänsterpartiet beslutat att inrätta en jämställdhetsmyndighet utgör det ett gyllene läge att formera jämställdhet på områden där man tidigare har haft svårt att nå framgång och resultat. Därför bör regeringen uppdra åt berörda myndigheter att ta fram förslag för en jämställd landsbygdspolitik.

Det finns även andra beslut som man borde se över. Ett sådant beslut är driftsbidraget till Winnet Sverige. Det är uppenbart att regeringens indragna stöd har fått effekter för hur jämställdhetsperspektivet integreras vid genomförandet av sammanhållningspolitiken.

Ett annat utspel som kom under landsbygdsriksdagen var att Miljöpartiet lovade införa en så kallad bygdepeng för vindkraft eller, som vi från Vänsterpartiet valt att kalla det, närområdesersättning. Det är en principiellt viktig åtgärd för att vindkraftverken också ska ge tillbaka ersättning till de områden där de står. Detta skulle både skapa landsbygdsutveckling, ställa om Sveriges energiförsörjning och kanske minska eventuellt motstånd mot eventuella vindkraftsetableringar. Därför undrar man varför Emma Nohrén och Miljöpartiet inte röstar för detta förslag.

I propositionen och medierna har regeringen flaggat för att man vill gå vidare med förslaget om avräkning av studiemedel i glesbygdskommuner. Norge, som ofta med rätta framhålls som ett gott exempel i den svenska debatten, har visat att avskrivningar underlättar rekrytering av viktig kompetens i Nordnorge. Framför allt välfärdssektorn står de närmaste åren för enorma rekryteringsbehov, och då är det här ett rimligt verktyg att ta fram ur verktygslådan.

Landsbygdskommittén har tagit fram ett rimligt förslag med en 10-procentig avräkning av studieskulden årligen. Regeringen borde snarast gå vidare med förslaget. Ett bra första steg är att man inom kort avser att tillätta en utredning så att förslaget kan anpassas till dagens regelsystem.

I detta betänkande åker regeringen på ett tillkännagivande om att det ska finnas rimliga alternativ när Telia avvecklar kopparnätet. Det är med rätta som regeringen får detta tillkännagivande för sin flathet mot Telia. Problemet har funnits en längre tid och hela tiden vuxit i styrka.

Utän mobiltäckning inget internet och ingen fast telefoni. Det är snart verkligheten till exempel för boende i byarna utanför Hällbo strax söder om Bollnäs. Eller som Rolf, en av de boende, säger: ”Går vi till Telia hänvisar de till Bollnäs kommun. Och går vi till Bollnäs kommun hänvisar de tillbaka till Telia. Det är den lilla människan mot de stora makterna. Man kommer ingenstans.”

Telia är ett delvis statligt bolag. Då har man också från statens sida möjlighet att ställa krav på Telia. Regeringen kunde även ha gått andra vägar, men det har man inte velat göra, och därför förtjänar man dagens tillkännagivande från riksdagen.

I betänkandet får de borgerliga partierna med Sverigedemokraternas hjälp igenom ett tillkännagivande om att reformera strandskyddet, detta trots att miljö- och jordbruksutskottet rekommenderade att man inte skulle göra något tillkännagivande utan vänta in regeringens beredning.

Nyligen föreslog Naturvårdsverket ändringar i tillämpningen av så kallade LIS-områden – landsbygdsutveckling i strandnära lägen – för att landsbygdskommuner lättare skulle kunna etablera LIS-områden. Trots detta gick Centerpartiet ut och vill nu avskaffa strandskyddet. Snart följde Socialdemokraterna efter, utan regeringspartnern Miljöpartiet, och ville luckra upp strandskyddet.

Jag tror att det är viktigt att komma ihåg att strandskyddet i Sverige har varit en betydelsefull åtgärd för att skydda våra stränder och strandlinjer. Det har gjort att allmänheten i stor utsträckning har tillgång till stränderna utan privata inskränkningar. Nu när strandskyddet luckras upp eller helt tas bort kan det leda till att rika med privata intressen kommer att ta över. Så ser det ut i många andra länder runt om i världen.

Jag kan inte sluta att tänka på ett exempel som en kompis berättade för mig. Det är kanske lite extremt, men exemplet är från USA. Min kompis skulle besöka en sjö som han ville bada i, men för att bada fick man betala 3 dollar. Men han kunde åtminstone bada fötterna; det var gratis.

Det kanske viktigaste att komma ihåg är att en ändring i strandskyddet är en liten fråga för landsbygdens utveckling. Det finns en massa faktorer som har större betydelse. Ändå är det den här frågan vi hamnar i om och om igen.

Några som är viktiga för landsbygden är lanthandlarna. De är ofta en lokal knutpunkt i en bygd. Ofta finns där mer service än bara mat, såsom post, systembolag, apoteksombud och ibland också en spelbutik.

Under denna mandatperiod har vi verkligen gjort det bättre för Sveriges lanthandlare. Först infördes ett statligt driftsstöd på 35 miljoner, och i år har det höjts till 70 miljoner efter krav från Vänsterpartiet för att fler lanthandlare ska få stöd. Nu är det dags att ta nästa steg. Ytterligare åtgärder behöver vidtas för att underlätta för lanthandlarna i syfte att förbättra servicen på landsbygden. Regeringen bör uppdra åt de statliga bolagen Postnord, Apoteket, Systembolaget och Svenska Spel att återkomma med förslag om hur man kan höja ersättningarna för de lokala ombuden. De fyra bolagen borde också samordna sina ombudstjänster bättre som en paketlösning så att lanthandlarna enklare kan ta del av bolagens utbud. Även de statliga bolagen har ett ansvar för att skapa landsbygdsutveckling.

Med detta sagt vill jag yrka bifall till reservation nr 34.

(Applåder)

Anf. 11 PETER HELANDER (C) replik:

Fru talman! Tack, Håkan Svenneling, för ditt anförande! Du låter nästan som en centerpartist. Jag skulle kunna räkna upp fem sex saker där Vänsterpartiet har närmat sig Centerpartiet. Det kan handla om Leader och Winnet, regionala skattebaser, kopparnät och andra saker.

Precis som Håkan själv påpekade ingick han i Landsbygdskommitténs parlamentariska grupp. Jag skulle vilja veta hur diskussionen gick när statsrådet Bucht inbjöd till förhandling. Det handlade om de 75 förslag som alla var överens om. Vilka konkreta förslag lyckades Vänsterpartiet

få med i propositionen av de 75? Är Vänsterpartiet nöjt med sin starka förhandlingsposition i frågan?

Jag skulle vilja ställa frågor om strandskyddet. Håkan är en landsbygdsvän. Ser han inga problem alls med att det finns 300 meter strandskydd för vissa sjöar? Ser han inte att människor ute på landsbygden blir irriterade över att de inte får bygga nära vattnet, även om det går en väg som är särskiljande – men då måste det vara en länsväg för att man ska få bygga nära vattnet? Ser inte Håkan Svenneling några problem med strandskyddet?

Det som skiljer Vänsterpartiet och Centerpartiet åt en del är att Håkan är en stark vän av staten och anser att statliga bolag ska sköta landsbygdens framtid.

Anf. 12 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Precis som Peter Helander höll med mig i min beskrivning håller jag delvis med om Peters beskrivning. Det finns en viss närhet mellan Centerpartiet och Vänsterpartiet i landsbygdsfrågor, men det finns också, som Peter är inne på, en tydlig skillnad där jag lyfter fram vad staten kan göra mer och pekar på vad marknaden har för problem.

De marknadsliberala centerpartisterna pratar gärna om närodlad politik, men när de kommer till de konkreta förslagen låter de marknaden bestämma och styra vilken landsbygdsutveckling vi i praktiken ska få. Det är väl där någonstans, i den spänningen, som jag tycker att det är intressant att diskutera landsbygdsolitik.

Jag tycker att Vänsterpartiet har gjort bra ifrån sig under mandatperioden. Vi har tagit ansvar för att Sverige har kunnat styras och fungera. Vi har haft ett budgetsamarbete med regeringen men samtidigt varit ett tydligt oppositionsparti och kritiserat regeringen när det har gått för långsamt. Precis som Peter var inne på har jag många gånger känt frustration över att Sven-Erik Bucht inte har gjort mer för Sveriges landsbygger.

Samtidigt upplever jag att Vänsterpartiet har varit med och levererat många konkreta förslag som har gjort det bättre. Rättvisemiljarderna för det svikna Sverige, 2,6 miljarder, kommer att finnas i tio år framåt. Om Centerpartiet tar ansvar även i en borgerlig regering kommer Vänsterpartiet att göra det i en rödgrön regering för att de miljarderna finns kvar. De är viktiga satsningar för att de svagaste kommunerna i Sverige ska få bättre ekonomi. Vi har också sett till att lanthandlarna har fått bättre stöd.

Propositionen är lite tunn i vissa delar. Den innehåller saker som är mål för våra statliga myndigheter. Det finns en del tydliga skrivningar som går i rätt riktning. Det finns en utredning om reseavdraget som jag tror kommer att vara otroligt viktig för landsbygdens befolkning i framtiden.

Det är saker och processer som har satts igång men som ännu inte är i mål. Det är positivt.

Vi har drivit utvecklingen framåt. Till viss del har alla partierna i Landsbygdskommittén gjort detta ihop, och till viss del har vi gjort det som enskilda partier.

Jag vill jättegärna svara på din fråga om strandskydd, Peter, men jag får återkomma till den i nästa replik.

Anf. 13 PETER HELANDER (C) replik:

Fru talman! Håkan Svenneling säger att propositionen i år är tunn i vissa delar. Då ställer jag min fråga igen: Vilka konkreta förslag av de 75 förslagen som vi ska rösta om på torsdag i riksdagen fick Vänsterpartiet igenom i förhandling med regeringen?

Håkan får en chans att svara på frågan om strandskyddet en gång till.

Jag kan även fylla på med något om statliga bolag. Håkan Svenneling kommer säkert ihåg diskussionen om den utlokalisering av jobb från Jokkmokk som statliga Vattenfall genomförde. Tycker Håkan Svenneling att statliga bolag sköter arbetet bra? Tar de sitt regionala ansvar? Tar myndigheterna sitt regionala ansvar?

Jag har själv varit drabbad i min hemkommun av att myndigheter flyttar från kommunen. Det är mycket märkliga argument, till exempel att det inte är på grund av ekonomin utan att det är för att myndigheterna kan hitta bättre kompetens i större städer. Sedan dräneras landsbygden på myndigheter och arbetstillfällen. Vi behöver alla arbetstillfällen som finns för akademiker.

Håkan får gärna komma tillbaka till frågan om strandskyddet.

Anf. 14 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Det viktigaste beslutet vi fattar på torsdag är att det blir ett mål för svensk landsbygdspolitik. Det blir ett mål som alla statliga myndigheter ska arbeta efter. Jag hade gärna sett att det per automatik innebar alla statliga bolag eftersom jag håller med om Peter Helanders beskrivning att statliga bolag i dag inte tar ansvar för svensk landsbygdsutveckling. De behöver göra mer, och det görs genom att regeringen är tydligare i sin styrning av de statliga bolagen. Det är man inte i dag.

Andra viktiga saker som blir tydliga med propositionen är till exempel Leaderområden. Vänsterpartiet och Centerpartiet har haft en gemensam reservation i två år, och vi har kritiserat regeringen för att man inte har gjort tillräckligt mycket för Leaderområdena i Sverige. Med den här propositionen kommer det att bli tydligt att det nu blir Leaderområden i hela Sverige.

Det tas också försiktiga steg med en del utredningar. Utredningen om studiestöd blir viktig. Jag tycker att Centerpartiet i mångt och mycket har rätt i sin kritik. Här behöver regeringen jobba på snabbare eftersom vi ser hur välfärden skriker efter personal de kommande fem tio åren. Det kommer att behövas kompetens även på landsbygden. Då behövs incitament för att dra läkare, lärare, sjuksyrror och så vidare till landsbygden. Avräkningen av studiemedel kan vara en sådan sak. Den har funkad i Nordnorge, och vi bör pröva denna form i Sverige. Det är ett verktyg som i dag saknas. Ministern har pratat om det, men det går lite långsamt i frågan.

Jag tycker att det finns delar i strandskyddet som är problematiska för landsbygdens utveckling. Jag håller inte med om den beskrivning ni ger i Centerpartiet, men jag tycker att LIS-områden är lite väl krångligt. I grunden är det bra med en undantagsregel för landsbygden där det går att skapa områden både för företagsutveckling och för bostadsetablering. Den är lite för komplicerad i dag, och man borde underlätta.

Naturvårdsverket har tittat på frågan på regeringens uppdrag, och verket har lagt fram några konkreta förslag på hur man med små ändringar i förordningar skulle kunna få en annan tillämpning för kommunerna gentemot länsstyrelserna. Det skulle vara en viktig förändring att göra.

Problemet med Centerpartiet och andra partier är att de tar jättekiv i en helt annan riktning som jag är mer osäker på.

Anf. 15 LARS TYSKLIND (L):

Fru talman! Jag som många andra är uppvuxen på landsbygden, så det känns bra att kunna diskutera landsbygdens förhållande till staden här i riksdagen.

För att ändå vara lite formell, fru talman, börjar jag med att yrka bifall till reservation nr 9, som handlar om generella näringslivsinsatser. Men vi liberaler står naturligtvis bakom samtliga reservationer där vi finns med.

Det finns också två tillkännagivanden, som Liberalerna står bakom. De handlar om på vilket sätt kopparnätet ska avvecklas och om reformeringen av strandskyddet.

När vi diskuterar strandskyddet handlar det mycket om att kunna landa frågan så att vi får ett långsiktigt hållbart regelverk. Här har vi lite olika ingångar, men jag återkommer till det senare.

Landsbygden är definitivt inte homogen. Landsbygden är inte likadan överallt. Den utvecklas också mycket över tid. Det kan man se i mina hemtrakter i norra Bohuslän – de har under de senaste 40–50 åren utvecklats från en bygd med tillverkning, fiske och jordbruk till en bygd som i dag lever på besöksnäring och handel. Det sker alltså dramatiska förändringar även i landsbygdsområden.

Fru talman! Landsbygdsperspektivet kan man – och kanske till och med bör man – applicera på de flesta politikområden. Det är summan av dessa landsbygdsappliceringar som blir vad man kan kalla landsbygdspolitik.

För oss liberaler handlar landsbygdspolitik i grunden om varje människas möjlighet att ha makt över och ansvar för sitt eget liv, var man än bor i landet. Då gör det ingen skillnad för vad man väljer om man bor på landsbygden eller i staden. Vi tycker att det man väljer ska utgå från individen.

Men det går kanske inte att komma ifrån att det finns en viss centrering kring städer i förhållande till landsbygden. Som någon sa kan man även tala om en viss Stockholmscentrering; åtminstone skulle en göteborgare kunna göra det. Hur som helst ser man att det finns någon typ av motsatsförhållande.

Konsekvenserna av detta kan tyvärr bli att människor på landsbygden ganska ofta känner sig övergivna och bortglömda av staten. Det handlar om många sammanhang; det har också nämnts i debatten här. Det handlar om att offentlig service försvinner, att skolor läggs ned, att vägunderhållet är dåligt och att polisen inte kommer när man ringer. Det finns hur mycket som helst man kan räkna upp.

Vi kommer lätt in i en diskussion om stöd och lägger mycket fokus på det. Det handlar om miljard efter miljard. Jag vet inte hur många miljarder Mattias Jonsson slutade på; jag hann inte räkna. Men jag tycker att vi ska

utgå från att landsbygden inte har någon annan befolkning än landet i övrigt. Landsbygden har duktiga entreprenörer och företagare. Det handlar om att skapa politik så att den energin och kraften kan frigöras.

Det är helt centralt inom många områden att vi har en politik som skapar framtidstro och tro på att det går att verka också på landsbygden. Då räcker det faktiskt inte att bara tala väl om landsbygden, utan det behövs konkreta åtgärder. Då vill jag, fru talman, vara tydlig med att Liberalernas utgångspunkt är att man jobbar utifrån generella åtgärder som gäller över hela landet, för det gynnar både landsbygd och stad. Det är det man i första hand ska jobba med.

Vi närmar oss satsningar som bygger på tidsbegränsningar och geografiska begränsningar och den typen av stöd. Stöd och bidrag – bara man hör orden blir det nästan något negativt i det hela. Det är med viss försiktighet vi närmar oss den typen av förslag.

När vi pratar generella åtgärder handlar det om att kunna driva företag, och då handlar det om sänkta skatter och mindre byråkrati. Det gynnar alla företag, inte minst på landsbygden. Tyvärr har det gått åt andra hållet.

När vi pratar byråkrati pratar vi mycket om areella näringar, om jordbruk, men vi kan också prata om fiske och vad som har hänt med regelverket där. Det har inte varit någon lysande utveckling där de senaste mandatperioderna, kanske man ska säga för att vara riktigt ärlig. Man kan undra ibland när fiskebåtar kommer in mot Strömstad och blir liggande en stund bara för att de inte kan få kontakt med Havsmyndigheten och meddela att de tänker lägga till vid kajen. När en näring har den typen av regler, när det är så otroligt krångligt, förstår jag att man har svårt att rekrytera nya människor.

Det handlar mycket om transporter och infrastruktur. I går presenterades stora projekt runt om i landet, och det är väl bra. Man kan prata flyg och höghastighetståg och andra stora projekt, men det avgörande för landsbygden handlar mycket om att ha ett system av enskilda vägar som fungerar. Den statliga myndighetens sätt att hantera det i fråga om bidrag och regler är viktigt för landsbygdens överlevnad när det gäller transporter av både personer och gods.

Sedan har vi det självklara, de grundläggande samhällsfunktionerna. Det är självklart att skola, polis och vård och omsorg ska finnas tillgängligt för att alla i hela landet. Det är väl ingen som kan säga emot det.

Från Liberalernas sida har vi för att göra skolan likvärdig föreslagit att vi ska förstatliga skolan. I våra förslag har vi stora satsningar på polisen för att öka antalet poliser i hela landet. Vi vill reformera reseavdraget för att fokusera på de människor som bor på landsbygden och de facto är beroende av bil eftersom de inte har någon kollektivtrafik. Vi vill också bygga ut bredbandsnätet och prioriterar det kraftfullt i vårt budgetförslag.

Vi har diskuterat strandskyddet väldigt mycket. Jag får väl säga från Liberalernas sida att det kanske får oproportionerligt stor plats. Det finns många andra faktorer som också har stor eller betydligt större betydelse för landsbygdens utveckling. Som nämnts här är de fria stränder vi har även en tillgång, och det är ingen slump att de finns kvar. Det beror naturligtvis på att vi haft strandskyddslagstiftning i över 50 år.

Icke förty tycker vi att man måste kunna anpassa strandskyddet lokalt utan att äventyra strandskyddets grundläggande syften om tillgänglighet och biologisk mångfald. Från Liberalernas sida vill vi vara tydliga med att vi vill att man ska utgå från det generella strandskydd vi har när man gör den typen av processer. Man ska kunna upphäva strandskydd med hänvisning till lokalt behov av bostadsbyggande, men det ska bara gälla i de områden som verkligen har låg exploatering.

Nyckelordet för vår del när det gäller strandskyddet är ändamålsenligt. Det ska upplevas som relevant – man ska se att det har ett syfte. Det heter ofta att vi vill luckra upp och så vidare, men det handlar egentligen om att öka legitimiteten för strandskyddet. Det måste finnas acceptans och förståelse i den bygd där strandskyddet är. Om man, som Peter Helander nämnde här, bor med en stor väg mellan sig och strandkanten och ändå inte får bygglov känner man att ”det här är inte relevant i våra bygder”. Då tappar lagstiftningen sin legitimitet, och det tror jag är det sämsta som kan inträffa för hela strandskyddslagstiftningen.

Fru talman! Det är naturligtvis bra att man sätter tydliga mål, men det är anmärkningsvärt att det här är det enda skarpa förslaget i den proposition som vi diskuterar i dag. ”En livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet” – det är ju inte svårt att ställa upp på, och det gör vi också. Resten är en lång rad av bedömningar från regeringens sida. Om man är riktigt välvillig kan man se det som goda intentioner i många stycken.

Liberalerna stöttar dock inte alla förslag, framför allt inte de som är väldigt specifika, geografiskt och tidsmässigt begränsade och hänger på att man ska behandla landsbygden som ett offer i sammanhanget. Det är inte den typ av politik som vi för. Det är det som har föranlett följdmotionen, där vi tillsammans med övriga Alliansen har ett antal yrkanden.

För att lyfta fram något är detta med enskilda vägar väldigt viktigt. Det finns nu en stor oro i vägföreningarna ute i Sverige. Man undrar hur man ska kunna ordna finansieringen av till exempel nya broar för att klara transporterna.

Sedan har vi diskuterat kopparnätet här, och det är bra att Vänsterpartiet stöttar detta tillkännagivande. Man kan visserligen säga att det nu är Telia som har ansvaret, vilket kanske i sak är rätt. Jag ska dock ta ett exempel. Vi besökte Tivedens nationalpark för, tror jag, två tre veckor sedan. Där kunde människor som jobbar i besöksnäringen konstatera att man sedan kopparnätet och ADSL monterades ned hade stora svårigheter med att ta betalt. Då har det inte gått bra. Detta kan gälla många människor, och vem är det som har ansvar för det? Till syvende och sist är det ändå regeringen som måste se till att detta fungerar.

(Applåder)

Anf. 16 PENILLA GUNTHER (KD):

Fru talman! Det finns naturligtvis en hel del positiva förslag i propositionen. Man kan till exempel nämna exportfrämjande insatser och inrättandet av ett nationellt kunskapscentrum för landsbygden. Men samtidigt saknar propositionen många av de konkreta förslag som jag menar att landsbygden är i akut behov av.

När det gäller ett nationellt kunskapscentrum för landsbygden skulle man kunna fråga sig om det inte hade varit bättre att ha ett centrum där man studerar och jämför hela landet för att få fram likvärdiga förutsättningar för att leva och bo i hela landet? Jag menar inte bara själva landsbygden som begrepp, utan det finns även stadsnära miljöer som borde kunna utvecklas.

Det är också intressant att Landsbygdskommitténs 75 olika förslag inte har fått vara utgångspunkt för hela propositionen.

Jag vill i sammanhanget lyfta några landsbygdsfrågor som är särskilt viktiga för Kristdemokraterna, nämligen livsmedelsförsörjningen, polisenärvaron, bredbandstillgången och statens engagemang.

Produkter från skogen, jorden och vattnet är basen för ekonomin på landsbygden. Det behövs generella lättnader för att driva företag, inte minst inom de gröna och blå näringarna, som kommer att vara oerhört viktiga i arbetet med att möta klimatutmaningarna. Det är därför avgörande att dessa näringar ges speciellt goda förutsättningar och stärkt konkurrenskraft. Livsmedelsproduktionens potential att skapa arbetstillfällen i hela landet stärks i grunden om man får en ökad konkurrenskraft.

Bönderna söker inte bara fruar – de söker bättre villkor för sitt arbete. Hade vi fått se programmet *Farmen* i moderniserad form hade det varit intressant att se, inte minst nu när det var *Kändisfarmen*, hur deltagarna hade klarat av att driva sitt jordbruksföretag på landsbygden. Jag tror faktiskt inte att de hade klarat det särskilt bra. De hade nämligen rätt rejält fått känna på vilka regler och hinder som finns för dessa hjältar, får man väl ändå säga, som är bönder, oavsett om de producerar livsmedel eller är skogsbönder.

Att ha en stärkt livsmedelsproduktion i Sverige handlar inte bara om ett nöje eller om att vi tycker att det är gott med närproducerad mat, att det är inne och miljövänligt och allt detta. Det är faktiskt en säkerhetsfråga som i högre grad har hamnat i fokus de senaste åren. Att i händelse av krig eller kris kunna ha fungerande jordbruk är väsentligt även för Sverige.

Fru talman! Det har ganska länge krävts en samordning av de projektmedel som går att söka för inte minst företagande på landsbygden. Ska man stärka arbetsmarknaden och företagen måste man se till att de insatser som görs från statens sida inte motverkar varandra, vilket händer. Jag skulle också, precis som min kollega från Vänsterpartiet, ännu mer vilja främja jämställt företagande, exempelvis genom stöd till Winnet, så att man får del av de regionala medel som staten delar ut.

Att den ena myndigheten inte vet vad den andra har gett tycker jag är slöseri med offentliga medel och dessutom slöseri med tid för de företagare och andra som inte kan ta del av dessa medel. Stödet motverkar sina egna syften. Det handlar om stöd från Tillväxtverket, EU-fonder och så vidare.

När det handlar om att kunna bo och leva på landsbygden har flera andra här nämnt tillgången till telefon, fiber, bredband och sådana saker. Att kunna driva företag och bo på landsbygden kräver självklart fungerande nät – det bara är så numera – och fungerande transporter i övrigt, det vill säga en fungerande total infrastruktur. Den planerade kilometerskatten kommer att ytterligare dränera såväl stora som små företags ekonomi på grund av frakter som inte kan göras via järnväg eller sjöfart.

När det handlar om vägar bidrog alliansregeringen till ett kraftigt ökat stöd till de enskilda vägarna. Staten måste självklart även fortsättningsvis kunna ta det ekonomiska ansvaret för att upprätthålla en god standard på det enskilda vägnätet.

Min valkrets består till stor del av landsbygd, inte minst i Dalsland. Där finns det och har i många år funnits synpunkter på det delregionala vägnätet. Att känna sig bortglömd därför att man befinner sig utanför de större tätorterna och att behöva åka på vägar som knappt går att åka på efter tjällossning är kanske inte något vi hade ställt upp på i storstäderna. Då hade vi genast protesterat högljutt.

Detta handlar också om trygghet i botten. Vi talar om utanförskapsområden och förväntar oss att de ska finnas i städerna. Men de finns i allra högsta grad även ute i landsbygdsområden.

Som kristdemokrat är jag mån om att vi har en samhällsgemenskap där tillit frodas i stället för misstro. Även om vi kristdemokrater också kräver fler poliser så att inte vardagsbrotten blir en inkörsport till värre kriminalitet behöver vi samtidigt förebyggande insatser för familjerna. De måste få stöd, oavsett var de bor och befinner sig.

Trygghet handlar också om att kunna få den vård man behöver när man söker den. Vi vet att svenska folket generellt sett är ganska nöjda med vården när man väl kommer in i den, men väntetiden kan vara lång. Vi är övertygade om att staten i det fallet behöver ta ett mycket större och tydligare ansvar för att kunna bidra till en jämlik vård över landet.

(Applåder)

Anf. 17 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Penilla Gunther lyfte ett antal viktiga frågor i sitt anförande, men jag noterade att apoteket inte var en av dem. Det var Kristdemokraterna som hade ansvaret för den privatisering av apoteken som skedde under förrförra eller förra mandatperioden.

I går var det apotekspolitisk debatt här i riksdagen. Jag lyssnade på den, och Kristdemokraternas talesperson i dessa frågor, Emma Henriksson, som är stockholmare, sa: ”I en storstad är det närmare räknat i antal meter, men när det finns för få apotek blir väntetiden för lång.”

Jag funderar då på om det är viktigare för Kristdemokraterna att fler får korta väntetider när de kliver in på apoteken än att landsbygdsborna kommer att ha en rimlig restid till sina apotek.

I fredags besökte jag apoteket i Likenäs i norra Klarälvdalen. Det bor relativt få människor i norra Klarälvdalen – det ska man absolut säga. Men många i befolkningen är ganska gamla. De har långt att resa för att komma till närmaste större stad. För dem är apoteket i Likenäs otroligt viktigt för att de ska ha tillgång till sin medicin.

Nu väljer det apoteket att ha sommarstängt i elva veckor. Det är en otrolig inskränkning i dessa människors möjligheter att få medicin. Man hänvisar till att de i stället ska använda internet, såklart.

Min fråga är: Är väntetiderna i staden viktigare än landsbygdsbornas restid för att komma till sitt apotek?

Anf. 18 PENILLA GUNTHER (KD) replik:

Fru talman! Jag tror egentligen inte att någon skulle kunna säga att privatiseringen av apoteken har bidragit till en sämre tillgång till mediciner. Den har snarare öppnat en marknad där vi har fått fler aktörer där man just kan hämta ut sin medicin. Det kan man göra inte minst hos olika servicepunkter, precis som vi hämtar paket med matvaror, kläder eller vad det nu kan vara. Servicepunkterna på landsbygden är nästan den viktigaste service som kan erbjudas.

Däremot har det funnits inkörningsproblem när man införde möjligheten för andra att ta över apoteksverksamhet. Det har verkligen varit barnsjukdomar i detta fall, inte minst i fråga om tillgänglighet när det gäller likadana it-system och så vidare.

Men när ett enskilt apotek har sommarstängt i så många veckor måste man ställa frågan: Vilken del av apoteksvärlden tillhör det apoteket? Var ställer man kraven? Vi har fortfarande en del statligt ägda apotek. Det är inte så att de har försvunnit från marknaden. Det finns i dag många olika ägare till apoteken. Detta är väl den första fråga som jag skulle ställa: Var ligger makten, så att säga? Var kan befolkningen utkräva ökade öppettider?

Anf. 19 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Penilla Gunther tycker inte att vi har fått sämre tillgång till apoteken, utan hon tycker att vi har fått bättre tillgång till apoteken som en konsekvens av privatiseringsreformen.

Det har inte blivit något nytt apotek i glesbygd. Det har inte blivit något nytt apotek i landsbygd. Det har blivit fyra nya apotek i den tätortsnära landsbygden. Däremot har vi fått hundratals nya apotek i städerna. Karin Rågsjö från Vänsterpartiet, som bor på Kungsholmen, sa att hon har fem apotek inom 500 meter från där hon bor. Jag tror att det är en väldigt liten tröst för dem som bor i Likenäs att Karin har fem apotek inom 500 meter när de har 50 minuter till sitt närmaste apotek.

Penilla Gunther undrar: Vem ligger ansvaret hos i detta fall? Ja, det Kronans Apotek som äger apoteket i Likenäs. De äger också apoteken i Malung, Torsby och Ekshärad, som är de tre apotek som ligger närmast. Därför är det logiskt att de lägger ned sitt apotek i Likenäs, så att Likenäsborna och alla andra i Klarälvdalen får resa till de andra tre apoteken, för de kommer inte att tappa någonting av marknaden.

Men problemet är att staten också ger ett stöd till alla apotek. 10 miljarder lägger vi årligen för att de privata apoteken ska hålla igång. Det apotek som får mest pengar är Kronans Apotek. Det är apoteket i Likenäs. 359 972 kronor fick de förra året. Ändå kan inte staten garantera att dessa människor har tillgång till sitt apotek. Trots att vi lägger 10 miljarder av våra skattepengar på detta lyckas man med privatiseringen se till att människor ändå inte kan vara säkra på att få sin medicin.

Det är där problemet ligger. Marknaden väljer städerna och väljer bort landsbygden. Då blir det korta köer och väntetider för Emma Henriksson i Stockholm, men det blir långt att resa för Likenäsborna.

Anf. 20 PENILLA GUNTHER (KD) replik:

Herr ålderspresident! Vi kan väl bara konstatera att man förut fick åka mil för att kunna köpa Alvedon till sitt sjuka barn eller näsdroppar. Det var enkla saker som inte gick att köpa annat än på öppettider mellan 9.30 och 18. Var det bättre, Håkan Svenneling?

Kan man inte på något sätt säga att läkemedel, som faktiskt du och jag och alla andra i detta land använder oss av någon gång, ska kunna köpas på andra tider och även på platser som servicepunkter, Icahandlare, Coop eller en mack? Är inte det bra?

Det finns särskilda läkemedel som man får på recept som man inte kan få ut hur som helst. Man kanske måste åka någonstans för att få ut det. Man kan också få det levererat hem, vilket i dag inte är helt omöjligt – tvärtom. Till och med vårt statliga apotek marknadsför den tjänsten. Man ska inte behöva åka till apoteket, utan man ska få det direkt från receptet, så att säga, som ett paket hem i brevlådan.

Vad är egentligen det jätt stora problemet för Håkan Svenneling? Är det att inte staten äger allting i hans perfekta värld? Kan man verkligen skylla på att det är privatiseringen som i så fall gör att Likenäborna får åka flera mil? Jag skulle inte tro det, för även ett statligt ägt apotek skulle kunna ha stängt på sommaren på det här konstiga sättet. Det är där man måste angripa problemet. Får man statliga ersättningar måste man också kunna hålla öppet. Det är en hygienfaktor.

Anf. 21 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr ålderspresident! Jag är landsbygdsbo. Det har jag varit i hela mitt liv. Jag vet hur det känns när byaffären läggs ned. Jag vet vad som händer. Jag vet hur det känns när staten drar sig tillbaka eller när byskolan läggs ned. Detta har jag upplevt själv. Jag har sett det med egna ögon.

Under en lång tid har svensk landsbygd försakats av olika regeringar av olika kulörer. Jag tror att det är viktigt att man, när man närmar sig frågeställningen kring utvecklingen av svensk landsbygd, har med sig en stor portion av ödmjukhet.

När denna regering tillträdde hösten 2014 bestämde vi oss för att lägga om kursen. Vi kan inte ha ett land som vi drar isär. Vi måste sluta klyftorna. Därför lade vi om politiken.

Herr ålderspresident! Trots att det finns en klyfta mellan stad och land möts jag väldigt många gånger, när jag är ute och besöker svensk landsbygd, av ljus och hopp. Jag möts av entreprenörskap och framtidstro på min Sverigeresa – jag har i stort sett besökt samtliga landsbygdskommuner. Det finns en stolthet där ute.

Precis det präglar också den här propositionen. Den präglas av möjligheter, inte hinder. Den präglas av framtidstro. Det är utgångspunkten i denna landsbygdsproposition. Jag är väldigt glad över att det numera finns ett brett politiskt engagemang i dessa frågor.

Herr ålderspresident! Tyngdpunkten i propositionen ligger på jobb och företagande. Det är därför som regeringen satsar väldigt mycket på detta – 860 miljoner på två år för digitalisering och för teknikutveckling när det gäller landsbygdsföretagen.

Det handlar om att stärka kunskapen om digitalisering och om att man ska kunna dra nytta av den på landsbygden och i landsbygdsföretag. Man

ska kunna ha nytta av snabbt bredband och kunna investera i produktionsutrustning och ny teknik för att kunna ta nästa steg i utvecklingen och skapa nya jobb på svensk landsbygd.

Det handlar också om att i mycket större utsträckning täcka resurserna hos Almi och Norrlandsfonden, så att de kan ta större risker när de lånar ut kapital till landsbygdsföretagen, som har svårigheter att få tag i kapital för att kunna utvecklas.

Därför kommer regeringen under de kommande två åren att satsa 98 miljoner kronor på inkubatorsprogram med tätare kontakter mellan landsbygdens kunskapsföretag och högskolorna. Det är också därför som regeringen nu, i stället för 300 miljoner kronor, satsar 400 miljoner kronor på Norrlandsstödet – alltså 100 miljoner kronor ytterligare för att vi ska kunna bibehålla livsmedelsproduktion i norra Sverige och utveckla näringarna där. Det handlar om jobb.

Det råder inget tvivel om att flera viktiga näringar på svensk landsbygd går åt rätt håll. Ta besöksnäringen. Där hade vi under 2017 en tillväxt på 7,4 procent. Det blev 10 600 fler jobb under ett år.

Jag har också noterat en förändring i synen på lantbruket hos lantbrukarna själva. När vi tillträdde som regering visade LRF:s årliga barometer att ungefär 19 procent av lantbruken upplevde ganska god eller mycket god lönsamhet. I den senaste mätningen är det 52 procent av lantbruken som upplever god eller mycket god lönsamhet. Det har inte uppmätts så goda siffror på tio år.

De senaste veckorna har vi i våra affärstidningar kunnat läsa om de enormt stora satsningar som görs inom inte minst skogsindustrin, som är så betydelsefull för landsbygdsutvecklingen. Det är rekordstora investeringar.

Vi har också kunnat se att samtliga län i Sverige för första gången noterar ökad export. Investeringarna i svensk industri har aldrig varit så stora som nu sedan SCB började mäta detta för 80 år sedan: 72 miljarder kronor.

Herr ålderspresident! Detta är jättebra, och jag är väldigt glad för det. Men vi är inte färdiga. Vi är inte nöjda.

Med de satsningar som vi nu gör i landsbygdspropositionen fortsätter vi vårt arbete. Vi kommer inte att vara nöjda förrän det går bra för alla företag, för detta skapar jobb och utveckling.

Herr ålderspresident! Landsbygdspropositionen berör också indirekta satsningar på företagande och framtida välbefinnande. Vi tar ett grepp om utbildningsfrågorna. Vi satsar 88 miljoner kronor på två år för att utveckla distanspedagogik och att stödja fjärrundervisning i byskolorna. Detta är jätteviktigt. Det gör att man kan bibehålla byskolorna. Det innebär också att man kan öka kvaliteten på undervisningen i byskolorna, i många fall avsevärt. Med ny teknik ska vi se till att barnen i byskolorna får möta de bästa lärare som finns i Sverige.

Vi kommer också att djupare analysera det förslag som fanns i kommittén om avskrivning av studielån. Vi ska titta på om det är den effektivaste reformen och se till att systemet görs rättssäkert innan vi går in och definitivt säger hur vi ska göra. Men vi ska titta på frågan brett och också titta på andra möjligheter när det gäller kompetensförsörjning. Kompetensfrågorna är oerhört centrala, inte minst när det handlar om svensk landsbygd.

Jag har mött hundratals företagare. Den första fråga som kommer upp när man möter företagare är alltid: Se till att vi får utbildad arbetskraft! Det är därför regeringen vill ta ett helhetsgrepp om de här frågorna.

Herr ålderspresident! Pengar ska också investeras i bland annat enskilda vägar. Det är en viktig del. Jag bor själv vid en enskild väg och vet hur det är att bo där. De pengar som vi nu aviserar ska bland annat vara till för att man ska kunna ta de avgörande besluten om investeringar för att över huvud taget kunna bo kvar. Det kan handla om pengar till att exempelvis byta en bro, som kan kosta många miljoner, även när det bara är ett fåtal personer som bor vid den vägen. Detta är konkreta saker som är viktiga i vardagen för människor som bor där ute.

Vi utvidgar också transportbidraget till att också omfatta livsmedelssektorn. Det handlar om att stärka konkurrenskraften för de företag som är verksamma inom livsmedelssektorn. Det är faktiskt företag ute på landsbygden.

Jobb och tillväxt är en ödesfråga för svensk landsbygd, men det är också kulturen. Kulturskolan, bygdeföreningarna, idrottsföreningarna och det lokala fotbollslaget är exempel på den gemenskap som skapas ute på svensk landsbygd. Därför ökar också regeringen i budgeten för 2018 kultursatsningarna med 10 procent. I landsbygdspropositionen aviserar vi ytterligare 44 miljoner kronor under de två närmaste åren för att stärka kulturaktiviteter ute på svensk landsbygd.

Herr ålderspresident! Reformbehoven är stora. Därför har vi redan valt att gå fram med några regeringsbeslut som är kopplade till landsbygdspropositionen innan vi lade detta på riksdagens bord, bland annat utredningen om reseavdragen. Vi har i dag ett system som gynnar Stockholmsregionen och andra storstadsområden. Det tycker vi faktiskt inte är rättvist. Det är viktigt att vi har ett reseavdragssystem som gynnar landsbygden bättre, och därför tittar vi nu på hur vi skulle kunna göra avdraget mer avståndsbaserat.

En annan satsning, som vi gör i 39 kommuner i stödområde A, handlar om 70 miljoner årligen under tre år för att förbättra företagsklimatet och näringslivsutvecklingen. Hur de pengarna används ska inte styras från Stockholm. Det ska styras av de kommuner som får del av dessa pengar. Där finns kunskapen om vad man precis behöver i just den kommunen. Detta handlar också om ett annat sätt att jobba med landsbygdsutveckling.

Vi har också en utredning om finansiering av bostadsbyggande på landsbygd. Det är också ett problem.

Herr ålderspresident! Jag har nu redovisat en lång rad förslag och insatser för att vända utvecklingen. Men detta räcker inte. Jag lovar att det kommer mer. Under sommaren kommer regeringen att fatta beslut om fler åtgärder för att göra verklighet av landsbygdspropositionen.

Herr ålderspresident! Som vi alla vet består en bok av många kapitel. Landsbygdspolitiken består också av många kapitel. Landsbygdspropositionen är ett kapitel i en mycket tjock bok, och den boken är inte färdigskrivnen ännu. Men vi har gjort många historiska satsningar för att vända utvecklingen. Jag vill nämna några utöver detta.

Vi har Hela Sverige-satsningen om 1,2 miljarder i statsbudgeten för 2018. Det handlar om potthållspengar, om gröna jobb och om att skapa lärcentrum ute på svensk landsbygd.

Vi har mångmiljardsatsningen på bredband till svensk landsbygd – 5,5 miljarder, alltså 5 500 miljoner. Varenda krona går ut till svensk landsbygd. Det är precis lika viktigt att vi får ut den nya tekniken nu som det var när vi en gång i tiden elektrifierade Sverige.

Vi har stoppat butiksdöden. Det är inte vi själva som säger det, utan det säger faktiskt företrädare för den stora grossistkedjan Axfood. Butiksdöden på landsbygden är stoppad. Det har till och med öppnat en och annan ny butik sedan vi införde driftsstödet och även fördubblade investeringsstödet. Det handlar om att människor ska kunna modernisera sina butiker – byta ut sina kylar och frysar till moderna grejer och bygga om.

Vi har även ökat den statliga närvaron; 2 000 jobb är omlokaliserade. Vi är definitivt inte klara, men vi har påbörjat en väldigt viktig resa mot att ha en statlig närvaro.

Vi har gjort en stor satsning om 2,6 miljarder kronor till de 30 mest utsatta kommunerna när det gäller hög arbetslöshet och låg utbildning. Det är viktigt för dessa kommuner.

Sedan har vi också livsmedelsstrategin, där vi har 1 miljard i åtgärder. Det är drygt 40 olika åtgärder.

Den bok med många kapitel som vi håller på att skriva är alltså tjock, herr ålderspresident. Jag skulle kunna lägga mer tid på att redovisa allt, men tiden räcker inte till. Det är dock mycket viktigt att förstå att det kommer att ta tid att vända utvecklingen på svensk landsbygd. Det görs inte under en eller två mandatperioder.

Herr ålderspresident! Jag hade inte tänkt beröra det här med debattklimatet, men med tanke på de inlägg som har gjorts gör jag det ändå.

Det fanns frågeställningar om förhandlingen. Ja, jag bjöd in till förhandling. Man tackade dock nej till att förhandla, trots att vi inte ens hann presentera innehållet. Så var det.

När man sedan hör inlägg från den moderata ledamoten Bergheden, herr ålderspresident, funderar man ju på vad all denna osaklighet – det nästan hatiska – i hans inlägg grundar sig på. Det är ingenting som gagnar landsbygden när man egentligen svärta ned hela Sverige och även landsbygden. Låt oss i stället bli ambassadörer för vårt fantastiska land! Låt oss bli ambassadörer för landsbygden i stället för att fara med osaklighet.

Herr ålderspresident! Jag har sagt det tidigare, och jag säger det igen, avslutningsvis: Svensk landsbygd har varit försummad under en lång tid, av olika regeringar av olika kulör. Det har handlat om socialdemokratiskt ledda regeringar, och det har handlat om borgerligt ledda regeringar. Men den här regeringen har bestämt sig för att vända utvecklingen, och riktningen är väldigt tydlig, mina vänner. Det är en historisk satsning på svensk landsbygd som den här regeringen har satt igång. Klyftan mellan stad och land ska slutas.

Låt oss därför sluta med partitaktik och tillsammans, över blockgränserna, faktiskt se till att också svensk landsbygd kan gå en ljusare framtid till mötes!

(Applåder)

I detta anförande instämde Patrik Engström, Mattias Jonsson, David Lindvall, Karl Långberg, Jennie Nilsson, Anna-Caren Säterberg och Anna Wallén (alla S).

Anf. 22 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr ålderspresident! På 90-talet privatiserades vårt elnät. Syftet var att öka konkurrensen och sänka priserna. Hur blev det då? Jo, det blev precis tvärtom.

Elnätsavgifterna har i genomsnitt ökat med 7 ½ procent bara sedan förra året, och på fem år har de ökat med 25 procent. Dessutom är skillnaderna stora över landet – det skiljer 7 000 kronor mellan två likadana hushåll beroende på om man bor i Grums i Värmland eller i Ljungby i Småland. Bolagens högsta tillåtna avkastning regleras av Energimarknadsinspektionen, men elbolagen nöjer sig inte utan har flera gånger överklagat besluten för att få ta ut större avgifter.

Norrland och glesbygdsområdena drabbas värst. De senaste fem åren har elnätspriset i Ånge stigit med 30 procent, och i Berg har det stigit med 40 procent. Vänsterpartiet vill att ellagen ska ändras och att företag inte ska kunna chockhöja priserna. Vi anser att det är orimligt med stora pris-skillnader i nätavgift mellan stad och land, mellan regioner och mellan olika bolag. Stegrande elnätsavgifter drabbar inte bara hushållen hårt utan slår även mot industrin och i förlängningen mot våra jobb.

Det är tydligt att elmarknaden behöver göras om i grunden. Elproduktion behöver ses som en del av hela Sveriges infrastruktur. Vi tycker därför att regeringen borde utreda möjligheten att göra det svenska elnätet samhällsägt. Precis som med apoteken, som jag talade om i mitt förra replikskifte, blir det så här när marknaden får bestämma.

Min fråga till ministern är därför: Anser du att det är för mycket eller för lite av marknaden i svensk landsbygdsolitik?

Anf. 23 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Herr ålderspresident! Marknaden söker sig alltid till områden där det finns mycket kunder. Det är i sig inte konstigt; jag tror att en marknad ska fungera så. Men det finns ju inte så väldigt mycket kunder överallt, och därför tror jag att det behövs en större statlig närvaro – och även en statlig styrning av verksamheten.

Det ledamoten tar upp om avgifter för elnät är något som regeringen har noterat och även jobbar med. Det är dock inte jag som har det ansvaret, utan det är energiminister Ibrahim Baylan som hanterar detta. Frågan hanteras.

Nej, jag tror att marknaden är en dålig herre – men, som någon sa: Den kan vara en väldigt god tjänare.

Anf. 24 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr ålderspresident! Tack så mycket för svaret, statsrådet! Jag tycker att det är intressant att höra hur du resonerar.

Någonting från ditt anförande som jag tycker att man ska lyfta fram och som jag tycker var viktigt var att du tog upp kompetensförsörjning. Jag brukar tänka att det är två ben vi långsiktigt behöver lösa i politiken för att få en positiv landsbygdsutveckling: dels kompetensförsörjningen, dels kapitalförsörjningen. Ingen av dessa frågor har varit uppe särskilt mycket i dag, och jag tror egentligen att det beror på att vi i grunden är ganska överens. Vi ser också att det har tagits en del steg under den här mandatperioden. Lärcentrum och de förslag som Landsbygdskommittén

kom med har regeringen och Vänsterpartiet fångat upp, till exempel i den senaste budgeten, på ett bra sätt.

Du nämnde studiemedlet som en reform du ville fundera kring, statsrådet, och du ställde två frågor. Jag tänkte besvara dem åt dig. Den ena frågan var om det är en effektiv reform, och den andra var om det är en rättssäker reform.

Jag skulle säga att det definitivt är en effektiv reform. Det vi såg när vi i Landsbygdskommittén kollade var att Nordnorges landsbygd mår bättre än svensk landsbygd, framför allt i norra Sverige – och även i norra Finland, om man tar med dem i diskussionen. Det gör att detta är en reform som kan stärka kompetensförsörjningen och därför är viktig att få som verktyg i verktygslådan.

Är det då rättssäkert? Det är en lite svårare fråga att besvara, och därför är det väl bra att man analyserar och funderar. Visst kan det vara så att man hamnar i lägen där man kan diskutera att avgiften sänks för en person som bor i en kommun medan den som bor hundra meter bort, i en grannkommun, inte får sänkt avgift. Det är aspekter man behöver titta på.

Jag tror dock att det är viktigt att titta på de aspekterna, för läser man till exempel Sveriges Kommuner och Landstings ekonomirapport från i maj ser man att den första utmaningen i välfärden under de kommande åren är att rekrytera personal. Den andra utmaningen är finansieringen. Antalet sysselsatta behöver öka med 124 000 personer fram till 2025, och man beräknar att det offentliga behöver ta 60 procent av alla nya i sysselsättningen. Det är otroligt många människor vi behöver rekrytera både till det offentliga och till näringslivet på landsbygden, så någonting måste vi göra.

Anf. 25 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Herr ålderspresident! Jag ska inte *fundera* på det, ledamot Svenneling, utan vi har satt igång en utredning för att väldigt seriöst titta på detta. Det är även en viktig fråga när det gäller att attrahera kompetens till landsbygden.

Det är dock inte bara den frågan vi ska titta på, utan vi vill titta väldigt brett på detta.

Ett exempel är vår satsning på lärcentrum, som du nämnde, men det finns även andra saker. Det finns till och med sådant som man egentligen aldrig har tänkt på. Jag har mött företagare som har sagt så här: ”Bucht, se till att vi får ta vara på livsmiljön här på landsbygden. Vi är 100 ingenjörer på mitt företag. Det är svårt att få dem att komma hit, men låt dem få bygga i vackra lägen. Det skulle underlätta mycket.”

Anf. 26 LARS TYSKLIND (L) replik:

Herr ålderspresident! Först skulle jag vilja reflektera lite över det som landsbygdsministern sa om lönsamhetsindex från LRF. Jag misstänker att det har väldigt mycket att göra med de duktiga företagarna i de areella näringarna på landsbygden, som har lyckats att anpassa sig till nya förutsättningar, och att de statliga insatserna har en begränsad betydelse för just detta.

Prot. 2017/18:126

5 juni

*En sammanhållen
politik för Sveriges
landsbygder*

När det gäller att jobba på landsbygden handlar det ju mycket om att man vill jobba inom de areella näringarna. Jag ska ta upp ett exempel som jag har talat med landsbygdsministern om förut.

Om man jobbar i ett företag vill man ha betalt för det man gör. För de jordbruksföretag som har som affärsidé att jobba med hållbar naturvård och som ska ha betalt från landsbygdsprogrammet har betalningen verkligen dröjt. Det är fortfarande inte helt uppgjort för de senaste åren.

I en sådan situation – när man jobbar och sliter år ut och år in och sedan känner att det nog är en slump om man får betalningen eller inte – är det inte så konstigt att man får problem med att få människor att ta över en sådan verksamhet.

Min fråga till landsbygdsministern är: Ser landsbygdsministern något slut på detta, och ser han när det kommer att börja fungera? Det har ju nu gått åtskilliga år när det inte har fungerat.

Anf. 27 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Herr ålderspresident! Det är bedrövtligt att dessa utbetalningar och system inte har fungerat; jag är den första att erkänna det. Vi har tillfört 60 miljoner i extra resurser till Jordbruksverket för att man ska förbättra detta. Det har blivit bättre, men man är inte riktigt i mål ännu. Det är ett komplext system.

När det gäller det du, Lars Tysklind, sa i din inledning om miljöåtgärder är det så att Sverige driver på för att det under nästa programperiod för den gemensamma jordbrukspolitiken ska finnas bättre möjligheter i pelare 2 för att göra insatser på miljöområdet samt för att minska pelare 1, som snarare driver upp priserna på jordbruksfastigheter och som försvårar generationsväxlingen.

Anf. 28 LARS TYSKLIND (L) replik:

Herr ålderspresident! Jag vill vara tydlig med att vi från Liberalernas sida till 110 procent stöder den utveckling som sker och det som Sverige driver: att man ska flytta pengarna från pelare 1 till pelare 2, alltså att man lägger dem på miljöåtgärder. Detta är en utveckling som vi ser väldigt positivt på.

I mitt anförande nämnde jag lite om regelverken i de areella näringarna. Detta kan också vara en faktor som gör att man nog inte vill börja syssla med det här – det verkar så otroligt krångligt.

Inte minst inom fisket finns det rekryteringsproblem. Oftast handlar det inte om lönsamhetsproblem eller att man inte tycker att det är en bransch som skulle vara bra att jobba i. Problemet är i stället regelverket och att det är så krångligt att driva saker och ting. När man försöker att göra rätt slutar det ändå med att man får sanktionsavgifter. Det är en problematik som gör att det blir svårt att rekrytera ungdomar till sådana arbetsförhållanden.

Jag vill verkligen uppmana landsbygdsministern att jobba hårt med dessa frågor. Nu har ju inte landsbygdsministern så många månader på sig till valet, och vi får väl se vem som får ta sig an detta. Det är i alla fall otroligt viktigt att vi får en lösning på detta område.

Anf. 29 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Herr ålderspresident! Frågan om förenklingar av regelverk är jätteviktig, oavsett om vi pratar om den gemensamma fiskepolitiken eller den gemensamma jordbrukspolitiken. Detta är ju en fråga som Sverige har drivit under lång tid.

Vi måste få förenklingar. Detta skapar problem, inte bara när det gäller den nationella hanteringen. Det gäller framför allt verkligheten där ute; det ställer till problem för jordbrukarna och för fiskarna.

Vi är nu flera länder som driver denna fråga på EU-nivå. Det aviserades väldigt bra från jordbrukskommissionären, men när vi fick lagförslaget i fredags såg det inte så bra ut. Denna fråga är en av de saker som vi diskuterade på det informella jordbruksministermötet i går i Bukarest. Jag tror att det är väldigt viktigt att vi är stenhårda i dessa frågor.

När det gäller fisket och möjligheterna för yngre fiskare att komma in och börja jobba med denna näring handlar det också om att vi inte har ett överfiske på olika arter och att det finns ett långsiktigt hållbart bestånd. Detta är grundförutsättningen.

Det är många saker som inverkar på detta, inte minst miljön. De kvaliteter som finns i vattnet i Östersjön gör att vi har fiskbestånd som har jättestora problem. Det är därför – för att se till att vi kan ha ett långsiktigt hållbart fiske i Östersjön – som denna regering i budgeten för 2018 har gått in med 600 miljoner för att skapa ett renare Östersjön.

(Applåder)

Anf. 30 STEN BERGHEDEN (M) replik:

Herr ålderspresident! Jag har några frågor som jag skulle vilja ställa till ministern.

Först och främst kan jag konstatera, som ministern sa, att landsbygden är försummad. Där håller jag helt med, och det har tyvärr inte blivit bättre under de senaste fyra åren.

Ministern talade också om att man har lagt om kursen. Det har vi också sett. Vi har sett de skatter som är införda. Vi har även sett de skatter som regeringen planerar att införa, som kommer att påverka landsbygden ännu mer. Vi talar om lastbilsskatter, högre bensin- och dieselskatter, flygskatter samt försenade EU-utbetalningar. Vi talar om att det blir svårare att äga och bruka skog i landet, vilket till och med gör att bankerna börjar ifrågasätta hur äganderätten ser ut för skogsägarna i dag när det gäller lån och annat.

Jag tänkte ställa en fråga till ministern apropå det oklara läge som gäller regeringens syn på strandskyddet. Med tanke på de frågor som jag har ställt tidigare pågår det enligt regeringen någon form av utredning. Då vill jag fråga: Hur långt har denna beredning kommit på departementet när det gäller strandskyddet? Det finns ett tillkännagivande från 2015 och ett från 2017. Hur långt har detta kommit?

Socialdemokraterna och Miljöpartiet i detta betänkande reserverar sig mot att se över strandskyddet. Samtidigt uttalar sig Bucht, som är minister, om att han kan tänka sig att se över det. Vilken linje är det som gäller? Är det Socialdemokraternas linje här i riksdagen, som säger nej till att se över strandskyddet, eller är det ministerns linje, som säger att vi kan se över strandskyddet i Sverige? Jag tror att det vore bra med ett klagörande för svenska kommuner och andra som ska jobba med dessa frågor.

5 juni

*En sammanhållen
politik för Sveriges
landsbygder*

Anf. 31 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Herr ålderspresident! Jag förvånas över att ledamoten Bergheden kommer med ytterligare frågor, med tanke på hans svavelosande, oseriösa och retoriskt hatiska anförande. Ledamoten hade ju svar på alla frågor. Sverige och landsbygden var svart.

Jag har en fråga till ledamoten. Jag ska läsa upp en kommentar från en person som säkert många av er som sitter i kammaren mycket väl känner till. Han sa så här: "Ulf Kristerssons tal var mycket i linje med vad vi tycker i LRF. Men det gäller att det blir verklighet av det som sägs också. Vi blev väldigt besvikna på hur den förra alliansregeringen skötte lantbruksfrågorna. Det hände inte mycket under deras år."

Ledamoten kanske inte känner till vem som sa detta. Det är ett citat, rakt av, av LRF:s ordförande Palle Borgström. Det såg kanske inte så eländigt ut ens under den tiden. Nog hände det väl något under den tiden, men jag vill ändå säga att det har hänt väldigt mycket under de fyra år som den här regeringen har haft ansvar för de här frågorna.

Vi radar upp massor av exempel på hur vi har förändrat utvecklingen. Jag har ett dokument här som innehåller drygt 100 åtgärder för svensk landsbygd. Jag ska återkomma till det vid ett annat tillfälle, för jag har inte tid nu.

Jag kan svara på frågan om strandskyddet. Den bereds fortfarande av regeringen, men jag har inte någon anledning att ge dig någon tidsplan. (Applåder)

Anf. 32 STEN BERGHEDEN (M) replik:

Herr ålderspresident! Ja, ministern, jag tar gärna en diskussion med Palle Borgström vid tillfälle och går igenom vad som gjordes under alliansregeringen och vad som har gjorts under den socialdemokratiska regeringen, självklart. Men här i dag har jag en debatt med ministern, som jag ställde ett antal frågor till om strandskyddet. Och det enda vi får höra här från talarstolen är att frågan bereds fortfarande. Samtidigt som ministern är ute och säger att man ska se över och reformera strandskyddet sitter riksdagens ledamöter och trycker på knappen nej till att göra det som ministern säger.

Vem är det som styr i regeringen? Är det ministern eller riksdagsledamöterna? I dag är det rätt oklart var Socialdemokraterna står. Det är till och med oklart om frågan verkligen bereds. Jag tycker inte att svaret var övertygande heller från regeringens samarbetspartner Miljöpartiets representant här i riksdagen.

Frågan är: Bereds frågan? Hur långt har beredningen i så fall kommit? Vill ni se över strandskyddet eller inte? Kan detta vara så svårt att svara ja eller nej på för ministern? Ministern har ju varit ute och sagt att han kan tänka sig att se över frågan. Men han tänker alltså se till att vi röstar nej i riksdagen till att se över detta, vilket verkligen är anmärkningsvärt.

Vi skriver en tjock bok, sa ministern. Ja, man har nu börjat plocka in från landsbygden, företag och skattebetalare i detta land ungefär 58 miljarder kronor. Man planerar att införa ännu mer skatter som kommer att drabba landsbygden. Och under tiden sitter ministern och regeringen och skriver en bok om hur man ska kunna använda de här pengarna i framtiden.

Nej, detta duger inte. Den 9 september kommer ni att vara utbytta.

Anf. 33 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Herr ålderspresident! Boken har många kapitel och innehåller massor av konkreta åtgärder. Jag förstår mycket väl att Moderaterna och kanske något annat alliansparti är väldigt frustrerade av att se att den här regeringen verkligen har tagit tag i landsbygdsfrågorna på ett helt annorlunda sätt, för som Palle Borgström sa hände det inte så mycket under alliansregeringens år.
(Applåder)

Anf. 34 PETER HELANDER (C) replik:

Herr ålderspresident! Jag var i Lycksele i går och pratade med några skogsägare och Norrskog. Jag och en kollega åker runt i landet på en skogsturné och pratar med skogsägare om hur vi kan använda skogen på ett bra sätt och ställa om samhället i framtiden. På Norrskog tryckte man ganska hårt på att världen behöver mer emballage, att vi behöver ersätta plast, bomull- och polyestermaterial och att vi behöver mer sågade trävaror och mer biobränsle. Jag har pratat med både Norrskog och även andra skogsbolag, och jag förmodar att ministern också har pratat med flera bolag och företag som vill investera i den här verksamheten, som kan plocka fram de varor som behövs för att ställa om inte bara Sverige utan hela världen.

Det produceras 300 miljoner ton plast och 400 miljoner ton papper per år i världen i dag. Ska vi ersätta plasten med förnybara material kanske vi behöver öka produktionen av papper till 600 miljoner ton. De stora investeringar som skulle kunna ge så mycket jobb i företagande ute på landsbygden och även i Norrland kommer inte riktigt till skott. Anledningen är att man är osäker på om man kan göra detta uttag ur skogen. Och det finns en osäkerhet om hur vi ska kunna bruka skogen i framtiden, om vi kan använda den för att producera dessa miljövänliga varor.

Jag undrar hur ministern ser på balansen mellan miljöproduktion och det ökade uttag av skog som vi behöver göra.

Anf. 35 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Herr ålderspresident! Ledamoten tar upp en väldigt viktig fråga, nämligen skogen med dess möjlighet för oss att bli ett fossilfritt land.

Regeringen har väldigt höga ambitioner kring detta. Ambitionen är att Sverige, som första välfärdsland i världen, ska kunna bli fossilfritt redan 2045. Vi har den möjligheten, eftersom 70 procent av Sveriges yta är täckt av skog.

För att komma ifrån oljan behövs det biomassa, och där är skogen central. Det är också därför som det sker enormt stora investeringar just nu inom svensk skogsindustri. De är historiskt stora.

Det är klart att detta ska vi bejaka. Vi ska också satsa ytterligare på forskning för att få fram mer biomassa och kunna byta ut oljan helt och hållet. Det är centralt och viktigt.

Vi har ett bra och hållbart skogsbruk, som tar ansvar för miljön och de arter som finns där. Givetvis kan det alltid bli bättre. Man ska aldrig säga att det är helt och hållet på topp, utan det finns anledning att förbättra det.

Vi har i dag en tillväxt i svensk skog på ungefär 125 miljoner kubikmeter, och vi avverkar 85–90 miljoner kubikmeter. Det finns alltså potential att ta ut mer råvara för att kunna byta det fossila till biobränslen och också byta ut material, typ plaster som görs av olja. Också kompositmaterial och textilier kan göras av råvara från skogen.

Vi har alla möjligheter i Sverige om vi hanterar detta på ett klokt och bra sätt.

Anf. 36 PETER HELANDER (C) replik:

Herr ålderspresident! Jag tackar ministern för svaret.

Skogsindustrin uttrycker oro över att vissa investeringar inte blir gjorda – då pratar vi om investeringar på uppemot 20 miljarder – därför att man är så osäker på om man kan öka uttaget ur skogen.

Precis som statsrådet säger ökar skogens innehåll hela tiden. De senaste 90 åren har skogens innehåll ökat med 109 procent. Och vi planterar dubbelt så mycket som vi avverkar, så vi får ju mer skog. Men det finns ändå en osäkerhet kring skogen.

På mötet i Lycksele kom förstås också frågan upp om den fjällnära skogen. Jag fick veta att det finns 3 300 skogsägare som äger fjällnära skog. Ett problem kring det rättsosäkra läget, som statsrådet väl känner till, är att priserna på den fjällnära skogen generellt har dykt kraftigt, i vissa områden med upp till 25 procent. Det är klart att det rättsosäkra läget, att man inte vet vad som gäller, orsakar problem. Här måste vi komma med breda politiska signaler om vad som gäller för svenskt skogsbruk i fråga om ersättningsnivåer och hur vi ska kunna bruka skogen.

Jag vet inte om statsrådet har några positiva besked att komma med till alla dessa skogsägare och även till dem som äger fjällnära skog.

Anf. 37 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Herr ålderspresident! Regeringen kommer att se över såväl artskyddsförordningen som ersättningen till fjällnära skog. Det är viktigt att klara ut, för det finns en osäkerhet kring detta.

Vi ska också komma ihåg att den lagstiftning som gäller inte sattes på plats av den här regeringen. Den sattes på plats 2010, då såväl landsbygdsministern som miljöministern var centerpartist. Lagstiftningen gör att den här osäkerheten finns, men nu ser vi över den.

Vi måste skapa långsiktiga spelregler kring detta. Det är oerhört viktigt.

Anf. 38 PENILLA GUNTHER (KD) replik:

Herr ålderspresident! Jag tänkte inviga statsrådet lite i en del av de diskussioner näringsutskottet har haft under året och som i allra högsta grad har bäring på landsbygdens villkor. Inte minst har vi haft stora diskussioner om handläggningstider och tillståndsgivning.

Det ställs ohemula krav på såväl stora som små företag. Nu senast handlar det om personalliggare. Jag förstår verkligen inte hur det skulle gynna företagandet på landsbygden.

Sedan är det de skatter som har nämnts tidigare. Regeringen lägger ju skatter på transporter, som missgynnar näringslivet. Jag var själv värd för ett seminarium om bland annat tunga transporter för gruvnäringen i de trakter som statsrådet kommer från. Här har regeringen inte satsat ett enda krona ens på korta sträckor som skulle ha hjälpt näringslivet rejält.

Utvecklingen av biodrivmedel har också dröjt. Här har regeringen inte stöttat upp på det sätt man borde med tanke på den tillgång på skog vi har i detta land.

I regeringen verkar inte den ena handen riktigt veta vad den andra gör. Jag vet inte om det beror på att regeringen består av två partier som inte pratade sig samman för valet.

Min fråga till statsrådet är: Hur ser vi att dessa motstridiga åtgärder har gynnat landsbygdspolitiken, och hur syns det i denna proposition?

Anf. 39 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Herr ålderspresident! Denna proposition har stort fokus på jobb och företagsutveckling eftersom regeringen har gjort resor i hela landet. För första gången har en regering besökt samtliga Sveriges kommuner under en mandatperiod, och vi har självfallet tagit intryck av det vi har mött på dessa resor.

Jag har själv träffat jag vet inte hur många hundra företagare, så jag vet vad företagarna prioriterar. Två frågor är alltid centrala: Se till att det finns utbildad och kompetent arbetskraft, och se till att underlätta finansieringen. De vill även ha ordning och reda på arbetsmarknaden.

Givetvis finns det en och annan gång kritik mot tillståndsgivningen, och det är viktigt att den blir någorlunda enhetlig över landet. Detta följer vi, och vi har också tagit upp i regleringsbrevet att det ser lite olika ut.

En annan central fråga för företagen är transporter, inte minst tunga transporter. Därför lägger vi i den nationella planen 700 miljarder på infrastruktuursatsningar. Vi gör stora satsningar för att klara av de tunga transporterna och för att kunna flytta över från väg till järnväg och sjötrafik.

Bredbandssatsningen, som jag nämnde i mitt anförande, är också en viktig satsning på infrastrukturområdet. Det är också en central fråga för företagarna.

Jag och regeringen har en mycket god bild av vad företagarna på svensk landsbygd vill ha, för vi har lyssnat på dem när vi har besökt samtliga kommuner under denna mandatperiod.

Anf. 40 PENILLA GUNTHER (KD) replik:

Herr ålderspresident! Det är bra att regeringen reser runt, för då lär man sig en mycket och får information som man kanske inte hade fått annars.

Då måste regeringens representanter ha lyssnat in oron som finns inte minst hos föräldrakooperativen. Vad jag vet är Socialdemokraterna liksom en del av oss andra partier för den kooperativa rörelsen och utvecklingen av den. Det ger ju en möjlighet att starta såväl butiker som förskolor och annat på landsbygden.

Hur kommer det sig då att vi riksdagsledamöter översköljs av mejl om regeringens förslag om att försvåra för denna typ av företagande? Ni vill gärna se utveckling av byskolor; det hörde jag statsrådet säga särskilt. Är inte många av dessa landsbygdsskolor personalkooperativ eller föräldrakooperativ? Det är i alla fall min erfarenhet.

Regeringen borde ha tänkt på alla olika företagsformer men har glömt kooperativ och ekonomiska föreningar. Hur tänker man här? Det är ju ett perfekt sätt att utöka möjligheten till företagande, inte minst på landsbygden. Men här vill man försvåra.

Jag fick inget svar om personalliggarna, så jag ser fram emot det i ministerns sista inlägg.

Anf. 41 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik:

Herr ålderspresident! Utbildnings- och kompetensfrågor är centrala i landsbygdspropositionen. Det gäller både högre utbildning i form av fler lärcentrum i landet och grundläggande utbildning, inte minst byskolor. Vi bejakar föräldrakooperativ och ekonomiska föreningar, som kan göra insatser på också utbildningsområdet. Detta råder det inte osäkerhet kring.

Byskolor är jätteviktiga, men vi måste också ta till den nya tekniken. Nu blir det bredband i hela Sverige. Regeringens ambition är att alla hushåll och företag i Sverige ska ha bredband 2025. När vi sätter denna teknik på plats måste vi också utveckla den digitala undervisningen, och här finns mycket att göra. I landsbygdspropositionen finns en satsning på fjärrundervisning, som jag redogjorde för. Det är en viktig del.

Jag har själv sett fjärrundervisning i Stockholms skärgård. Det fungerade utmärkt, till och med när de hade biologiundervisning och plockade isär småfiskar.

Det går att göra jättemycket på detta område och på detta sätt avsevärt höja kvaliteten på undervisningen på landsbygden. Vi ska ge det bästa till barnen på svensk landsbygd. De ska få möta Sveriges bästa lärare, kanske digitalt via en skärm, så det är viktigt att vi utvecklar detta.

Anf. 42 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHANSSON (M):

Herr ålderspresident! Efter att ha lyssnat på alla inlägg vill jag säga till Sven-Erik Bucht att jag följer detta med utbildning. Jag träffade två personer från Piteå som skulle utbilda sig till svetsare i Svalöv. Det går alltså att flyga ned för att få en utbildning och sedan komma tillbaka igen och kräva högre lön för att man har fått en bra utbildning.

Det är slående att man jämför brinnande högkonjunktur med tidigare lågkonjunktur och finanskris, precis som om det är total stiltje och allt går att jämföra på samma sätt. Så funkar det självklart inte i verkligheten.

Herr ålderspresident! Jag begärde ordet för att tala om regional tillväxt eller om de bekymmer som man ser. Det är mycket som fungerar i vårt land, men vi brukar ofta fokusera på det som kanske inte fungerar så väl.

Propositionen och betänkandet om en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder, som det ska beslutas om på torsdag, innehåller ett förslag till beslut som innebär att målet med en sammanhållen landsbygdspolitik ska vara följande: en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet.

Sedan finns det inte så många skarpa förslag att fatta beslut om. En stor del av Sverige består av landsbygd. Det innebär att jobb, utbildning och ett förbättrat näringsliv är centrala delar för att landet ska utvecklas. Ett gott företagsklimat tillsammans med regionala tillväxtinsatser är grunden för att människor ska kunna bo och leva och driva företag i hela landet, som vi alla har varit inne på.

De remissinstanser som har svarat skriver att det måste gå att följa upp och utvärdera mätbarhet. Detta saknas i propositionen, och man efterlyser regeringens tankar om likvärdiga möjligheter.

Det finns en hel del utmaningar med den politik som regeringen bedriver och det den säger sig vilja åstadkomma. Ett sådant fall är infrastruktur, som är en förutsättning för att människor ska kunna bo, verka och leva i vårt avlånga land. Då måste infrastrukturen vara såväl pålitlig som fungerande och tillgänglig.

Regeringen har inte gjort det enklare att leva och bo utanför städerna med tåg- och flygskatt. Sverige är ett avlångt land i norra Europa som är beroende av flyg för vår konkurrenskraft och handel och för att människor ska kunna ta sig till varandra. Flygskatt har sedan tidigare införts i Danmark, Nederländerna och Irland, men samtliga dessa länder har sedan avskaffat den då man har sett negativa konsekvenser.

Det blir verkligen dubbelt då regeringen vill satsa på turism och besöksnäring med Business Sweden på plats i New York för att locka turism till vårt land samtidigt som direktlinjer mellan USA och Sverige inte kommer till på grund av flygskatten. Jag tänker att de som gläds åt detta säkert är de som bugar och bockar i Köpenhamn.

Besöksnäringen möter också andra bekymmer. Det råder brist på servicepersonal, och regeringen har drivit att Arbetsförmedlingen tillsammans med Visita ska utbilda kockar. Det har varit en pågående debatt med arbetsmarknadsministern om att detta inte fungerar. Visita har stått redo med utbildning, men kockarna har inte levererats.

Precis som minister Bucht är vi ett antal ledamöter som har varit ute och besökt näringar i hela landet. Jag har i Skåne stött på signaler om att studie- och yrkesvägledare på sina håll avråder från dessa serviceyrken, som vi har brist på. Det här måste följas upp. Vi kan inte ha det så. Branschen skriker efter arbetskraft, och då måste det komma fram hur bra det är att kunna jobba som både kock och servicepersonal. Det behöver vår besöksnäring.

I helgen som gick kom besked om att tågen mellan Stockholm och Göteborg ställdes in på grund av solkurvor. I folkmun hette det att tågen var inställda på grund av varma spår. Alla for runt som små myror för att titta efter vad som hänt och få reda på vad som händer, och sedan sattes plötsligt tågen in för att fungera igen. Det är i sig positiva besked, men trovärdigheten försvinner när man gör på det här viset ovanpå att det redan är svårt att komma fram.

Det händer allt som oftast att tågen blir kraftigt försenade och att de ställs in. Härom veckan skrev en tågresenär följande på Facebook: SJ erbjuder nu uppenbarligen permanent uppehållstillstånd i Floda. Detta skrev han efter att tåget hade stått stilla länge, och en resa mellan Göteborg och Linköping tog upp emot 16 timmar.

På tv och i radio är tågen ständigt under diskussion, och i går kväll handlade det om att vintern hade gjort sitt till i norr för att rälsen skulle gå sönder. Ett eftersatt behov sedan 60- och 70-talet har följt med oss framåt, och det verkar som att det ska ta ett par hundra år innan vi kommer i mål.

Herr ålderspresident! Sverige är ett litet, exportberoende land, och gods går via bil och tåg ut ur och inom landet. Kilometerskatten slår hårt mot svenska företag. Det är en skatt på avstånd och inte på utsläpp. Industrin påverkas, och den påverkas från norr till söder i konkurrensackdel

och genom att det är flaskhalsar på våra vägar. Detta påverkar intäkter som i sin tur påverkar jobb och möjlighet att bo, leva och försörja sig. Och det påverkar inte minst tillväxten för landets ekonomi.

I söder finns en av de största portarna för turism – Ystad med båtarna. Det är också en port in för gods, och här finns flaskhalsar från hamnen vidare längs landsvägen bort till Malmö och upp via E6 till Göteborg. Det sker olyckor var och varannan dag. Små orter drabbas av att den tunga trafiken, som inte kan ta sig fram på motorvägen, går genom småorterna. Vägarna förstörs när långtradare kör där de inte borde. Köer har blivit ett mantra för den sittande regeringen.

Herr ålderspresident! Konkurrensen hårdnar. Det är inget nytt att svenska företag säljer produkter och tjänster till kunder i andra länder, både nära och lite längre bort. Det nya jämfört med tidigare är att konkurrensen är tuffare och att alla påverkas – även de personer och företag som jobbar med det allra mest avancerade. Det gör att vi i Sverige inte kan ta något för givet.

Tvärtom blir det än viktigare att vi gör vad vi kan politiskt för att företag i Sverige ska ha rimliga villkor och villkor som står sig i förhållande till konkurrentländerna. Samtidigt lägger då regeringen på en högre drivmedelsskatt för privatpersoner som ska ta sig med pendling till och från arbetet i vardagen utanför kollektivtrafiken. Detta gör man trots ett löfte från finansministern inför valet 2014 om att inte göra just detta.

Besöksnäringen är växande. Gårdsförsäljning förstärker företagandet, ökar turismen och bidrar till fler och nya arbetstillfällen. Men regeringen säger nej till att göra det möjligt att sälja vin direkt på gården till turisterna, så som man gör i övriga Europa. Landsbygdsministern har varit i Arild, där det finns ett antal vingårdar. Det finns många sådana i Skåne. De vill på plats under Systembolagets monopol kunna sälja sina flaskor direkt på gården. Det ligger nu ett tillkännagivande om detta på plats, och jag tycker att regeringen borde ställa sig välvillig till detta och inte hänvisa bakåt i tiden och säga att det inte går att göra detta.

Handläggningstiderna för dem som vill starta, driva och utveckla verksamheter påverkar deras möjligheter att leva och bo och vara yrkesverksamma. Här behöver myndigheterna vara på tårna för att hjälpa till med snabba beslutsvägar och ett lösningsfokuserat arbetssätt.

För en tid sedan handlade det om Kemikalieinspektionen, som jag tar som ett exempel. Det handlade om hantering av bekämpningsmedel. Lökodlare i Sverige kom på efterkälken jämfört med sina europeiska konkurrenter. Det gäller att myndigheterna inte försvarar utan förbättrar för företagen att verka på en starkt konkurrensutsatt marknad.

Som bland andra Penilla Gunther från Kristdemokraterna har nämnt tidigare är möjligheten att uppsöka en doktor när man blir sjuk också en möjlighet som behöver finnas runt om i vårt avlånga land.

På torsdag fattar vi beslut om det som går under benämningen välfärdsvinster. Ett exempel från landet är en liten ort i Jämtland, där en läkare med hjälp av anställd personal har tagit över vårdcentralen då den regionala vårdcentralen inte fanns tillgänglig. Detta får läkaren betalt för av regionen.

För att han ska få driva vårdcentralen ställer regionen krav på att det ska finnas en buffert. Det är vettigt att göra det för att det ska finnas pengar

som säkerhet om något skulle hända. Men enligt det förslag som regeringen lägger fram kan man inte längre ha en sådan här buffert. Det betyder att denna vårdcentral inte skulle kunna fortsätta på de premisser som regeringens förslag innebär. Vem ska då tillgodose kommuninvånarnas behov?

Samma sak gäller såklart på andra småorter med verksamheter som har startats av kvinnor, mammor och andra i branscher som omvårdnad, skola och sjukvård. Här borde regeringen fokusera på de verksamheter som har bra resultat för invånarna, och inte stoppa och lägga ned.

Herr ålderspresident! Alliansen har förslag som inte lägger skattebördor på företag och enskilda. Vi fokuserar på möjligheter utan stopp och förbud.

Sten Bergheden har tidigare räknat upp en hel rad med reformer som vi kommer att bejaka. Det handlar om strandskydd, om kopparnät och om att stärka mat- och skogsproduktion. Flyget ska fungera, och vi säger nej till bränsleskatt och avståndsskatt. Vi säger ja till gårdsförsäljning, och vi vill att det ska bli lättare att driva livsmedelsföretag. Vi säger ja till underhåll och nej till höghastighetståg. Lantmäteriet ska fungera, och vi vill ha en tidsgräns för snabbare handläggningstider. Vi vill se fjärrundervisning i ökad utsträckning. Vi tänker att vi kanske kan se framtiden an där eftersom regeringen redan är positiv till delar av detta, men det kan bli ännu större och bredare. Anmälningssdrivna bördor ska bort från myndigheter, och de ska samverka med näringslivet med fokus på lösningar.

Med detta yrkar jag bifall till Alliansens reservation 3.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 7 juni.)

§ 6 Nordiskt avtal om samarbete i konkurrensfrågor

Näringsutskottets betänkande 2017/18:NU20
Nordiskt avtal om samarbete i konkurrensfrågor (prop. 2017/18:222)
föredrogs.

Ålderspresidenten konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 7 juni.)

§ 7 Tillgång till upphovsrättsligt skyddat material för personer med synnedsättning eller annan läsnedsättning

Näringsutskottets betänkande 2017/18:NU21
Tillgång till upphovsrättsligt skyddat material för personer med synnedsättning eller annan läsnedsättning (prop. 2017/18:241)
föredrogs.

Ålderspresidenten konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 7 juni.)

§ 8 Bordläggning och beslut om förlängd motionstid

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Skrivelser

2017/18:264 Kultur i hela landet

2017/18:265 Miljömålen – med sikte på framtiden

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för ovanstående skrivelser skulle förlängas till och med *måndagen den 1 oktober*.

EU-dokument

COM(2018) 296 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om märkning av däck med avseende på drivmedelseffektivitet och andra väsentliga parametrar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1222/2009

COM(2018) 373 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang

COM(2018) 374 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och finansieringsinstrument för externa åtgärder

§ 9 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 4 juni

2017/18:573 Förbud mot heltäckande slöja

av *Richard Jomshof* (SD)

till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2017/18:574 Winnet Sverige

av *Annika Qarlsson* (C)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2017/18:575 Studier på nya läkemedel

av *Penilla Gunther* (KD)

till socialminister Annika Strandhäll (S)

2017/18:576 Tystnadsplikten inom själavården

av *Lars-Axel Nordell* (KD)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 4 juni

2017/18:1418 Ett erkännande av folkmordet Seyfo 1915

av *Robert Halef* (KD)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2017/18:1419 Uppkoppling på landsbygden

av *Lars Beckman* (M)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2017/18:1420 Bensinskatten

av *Lars Beckman* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2017/18:1421 Handläggningstiden vid överklagande av infrastrukturprojekt

av *Lars Tysklind* (L)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2017/18:1422 Pressetiska övertramp

av *Markus Wiechel* (SD)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2017/18:1423 Förtroendet för Idea och behovet av åtgärder

av *Jonas Jacobsson Gjörtlér* (M)

till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2017/18:1424 Äganderätten av skogen

av *Christian Holm Barenfeld* (M)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2017/18:1425 Skogsägares rätt

av *Christian Holm Barenfeld* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2017/18:1426 Ramadans påverkan på folkhälsan

av *Markus Wiechel* (SD)

till socialminister Annika Strandhäll (S)

2017/18:1427 Det kontantlösa samhället och turismen

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till statsrådet Per Bolund (MP)

2017/18:1428 Våldsbejakande islamistiska extremister

av *Richard Jomshof* (SD)

till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2017/18:1429 Kostnadseffektivare vård

av *Margareta Cederfelt* (M)

till socialminister Annika Strandhäll (S)

2017/18:1430 Personalliggare och familjeföretag

av *Per Åsling* (C)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2017/18:1431 Våldsamheterna i Nicaragua

av *Yasmine Posio Nilsson* (V)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

Prot. 2017/18:126 § 11 Kammaren åtskildes kl. 16.00.
5 juni

Sammanträdet leddes
av förste vice talmannen från dess början till och med § 5 anf. 19 (delvis)
och
av ålderspresidenten därefter till dess slut.

Vid protokollet

THOMAS LARUE

/Olof Pilo

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	1
§ 3 Ärende för hänvisning till utskott	3
§ 4 Ärenden för bordläggning.....	3
§ 5 En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder	3
Näringsutskottets betänkande 2017/18:NU19	3
Anf. 1 MATTIAS JONSSON (S).....	3
Anf. 2 STEN BERGHEDEN (M).....	7
Anf. 3 RUNAR FILPER (SD).....	10
Anf. 4 EMMA NOHRÉN (MP)	12
Anf. 5 STEN BERGHEDEN (M) replik	15
Anf. 6 EMMA NOHRÉN (MP) replik	15
Anf. 7 STEN BERGHEDEN (M) replik	16
Anf. 8 EMMA NOHRÉN (MP) replik	16
Anf. 9 PETER HELANDER (C).....	17
Anf. 10 HÅKAN SVENNELING (V).....	21
Anf. 11 PETER HELANDER (C) replik.....	25
Anf. 12 HÅKAN SVENNELING (V) replik	26
Anf. 13 PETER HELANDER (C) replik.....	27
Anf. 14 HÅKAN SVENNELING (V) replik	27
Anf. 15 LARS TYSKLIND (L).....	28
Anf. 16 PENILLA GUNTHER (KD).....	30
Anf. 17 HÅKAN SVENNELING (V) replik	32
Anf. 18 PENILLA GUNTHER (KD) replik.....	33
Anf. 19 HÅKAN SVENNELING (V) replik	33
Anf. 20 PENILLA GUNTHER (KD) replik.....	34
Anf. 21 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	34
Anf. 22 HÅKAN SVENNELING (V) replik	38
Anf. 23 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik.....	38
Anf. 24 HÅKAN SVENNELING (V) replik	38
Anf. 25 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik.....	39
Anf. 26 LARS TYSKLIND (L) replik	39
Anf. 27 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik.....	40
Anf. 28 LARS TYSKLIND (L) replik	40
Anf. 29 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik.....	41
Anf. 30 STEN BERGHEDEN (M) replik	41
Anf. 31 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik.....	42
Anf. 32 STEN BERGHEDEN (M) replik	42
Anf. 33 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik.....	43
Anf. 34 PETER HELANDER (C) replik.....	43
Anf. 35 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik.....	43
Anf. 36 PETER HELANDER (C) replik.....	44
Anf. 37 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik.....	44
Anf. 38 PENILLA GUNTHER (KD) replik.....	44
Anf. 39 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik.....	45
Anf. 40 PENILLA GUNTHER (KD) replik.....	45
Anf. 41 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S) replik.....	46

Anf. 42 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHANSSON (M)	46
(Beslut skulle fattas den 7 juni.)	49
§ 6 Nordiskt avtal om samarbete i konkurrensfrågor	49
Näringsutskottets betänkande 2017/18:NU20	49
(Beslut skulle fattas den 7 juni.)	49
§ 7 Tillgång till upphovsrättsligt skyddat material för personer med synnedsättning eller annan läsnedsättning.....	49
Näringsutskottets betänkande 2017/18:NU21	49
(Beslut skulle fattas den 7 juni.)	49
§ 8 Bordläggning och beslut om förlängd motionstid.....	50
§ 9 Anmälan om interpellationer	50
§ 10 Anmälan om frågor för skriftliga svar	51
§ 11 Kammaren åtskildes kl. 16.00.	52